

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΣΤ' • ΤΕΥΧΟΣ 7 • ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2007

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Μηνιαίο περιοδικό για τους ιερείς

Ιωάννου Γενναδίου 14, 115 21 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 210 72.72.234, Fax: 210 72.72.247
e-mail «Εφημερίου»: lhatzifoti@hotmail.com

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ
του Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

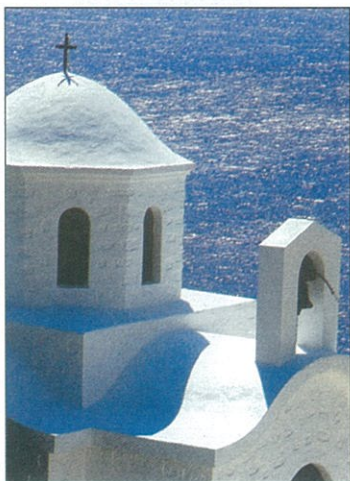
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
Κλάδος Ἐκδόσεων
τῆς Μορφωτικῆς καὶ Ἐπικοινωνιακῆς
Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺν τῆς Ἱ. Συνόδου
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήνα

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
Λίτσα Ἱ. Χατζηφώτη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ:
Σωκράτης Μαυρογόνατος
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήνα

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἰασίου 1 - 115 21 Ἀθήνα
Τηλ.: 210-7272.356 - Fax 210-7272.380
<http://www.apostoliki-diakonia.gr>

ΕΞΩΦΥΛΛΟ: Τὸ καλοκαίρι εἶναι ἄρρηκτα συνδεδεμένο στὴν πατρίδα μας μὲ τὴ θάλασσα καὶ μὲ τὸ Πάσχα του, ὅπως συνήθως λέγεται ἡ μεγάλη ἑορτὴ τῆς Κοίμησης τῆς Θεοτόκου. Διάσπαρτα σὲ παράλια καὶ βουνοκορφές κάτασπρα ἐξωκλήσια ἀγναντεύουν τὴ θάλασσα ποὺ ὑπακούει στὸ μελτέμι καὶ ἀναριγᾷ στὸ πέρασμά του, μὰ πιὸ πολὺ στὴν παράκληση ποὺ ἀναπέμπεται ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς στὴ Μάνα τοῦ κόσμου. νὰ μὴν ἀφήνει ἀπὸ τὴν σκέπη καὶ τὴν παρρησία της στὸν Γιό της καὶ Θεό μας κάθε πιστὸ ποὺ προστρέχει σ' Ἐκείνη. Ἡ φωτογραφία εἶναι τοῦ Δημήτρη Ταλιάνη ἀπὸ τὸ βιβλίο ποὺ εἶχε ἐτοιμάσει μὲ κείμενα τοῦ Ἱ. Μ. Χατζηφώτη γιὰ τὴν Πάτμο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπισκοπικά Γράμματα Σεβ. Μητροπολίτου Ἀχελώου	σελ. 3
Ἐκκλησία, γένος καὶ νεοελληνικὴ ιστοριογραφία Μ.Γ. Βαρβούνης.....	σελ. 4-5
Ἀνυψώσεις καὶ Συνανυψώσεις Ἀρχιμ. Γρηγορίου Γ. Λίχα	σελ. 6
Ἱ. Ναὸς Μεταμορφώσεως Σωτήρος Βόλου (Γ') Παν. Α. Ἀγγελοπούλου	σελ. 7
Συμβαίνουν - Συμβέησαν - Θὰ Συμβοῦν	σελ. 8-13
Προϋποθέσεις ἀποδοχῆς τοῦ Θεοῦ Λόγου κατὰ τὸν ἱ. Χρυσόστομο (Β') Ἀρχιμ. Νικοδήμου Κανσίσογλου.....	σελ. 14-15
Μητρικὴ θωπεία, ἱερὰ καὶ εὐώδης... π. Κων. Καλλιανοῦ.....	σελ. 16-17
Ὁ π. Νικόλαος Καραπαπαδάκης Ἐπισκόπου Βελεστίνου Δαμασκηνοῦ.....	σελ. 18
Ἀνορθόδοξες «Θεραπείες» τῆς Νέας Ἐποχῆς (Β') Πρωτοπρ. Βασιλείου Α. Γεωργόπουλου	σελ. 19
Ποιμαντικὴ ἐνὸς ἔρωτα... Πρωτοπρ. Βασιλείου Θερμοῦ	σελ. 20-2§
Τί ρίπτεται στὸν κεκοιμημένο στὸ τέλος τῆς κηδείας Πρωτοπρ. Θεμιστ. Στ. Χριστοδούλου	σελ. 22
Τὸ Βῆμα τῶν Ἀναγνώστων	σελ. 23-25
Τὸ στολίδι τοῦ Χριστοῦ: Ὁ Μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Αἰμιλιανὸς	σελ. 25
Εἰδήσεις καὶ Σχόλια Κωνσταντίνου Χολέβα.....	σελ. 26-27
Νέα ἐφ' ἅπαξ	σελ. 28
Βιβλιο-Δισκο-παρουσιάσεις	σελ. 29
Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ: Ἀρχιμ. Καλλινίκου Γεωργάτου.....	σελ. 30
Φωτογραφικὰ Στιγμιότυπα	σελ. 31

Ἐπισκοπικά Γράμματα

Ἀγαπητέ Συμπρεσβύτερε,

Χειροτονήθηκες Ἱερεὺς τοῦ Ὑψίστου. Ἡ χειροτονία σέ ἀνέδειξε ποιμένα τῶν λογικῶν προβάτων τῆς Ἑνορίας σου. Εἰδικότερα, διὰ τῆς χειροτονίας σοῦ δόθηκε μέρος (ὁ β' βαθμὸς) τοῦ Ἀρχιερατικοῦ, Προφητικοῦ καὶ Βασιλικοῦ Χαρίσματος τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ, ὅμως, δὲν σημαίνει ὅτι καλεῖσαι νὰ διεξαγάγεις τὸ ὄλο ἔργο τῆς Ἑνορίας μόνος σου. Τὸ χαρισματικὸ μέρος τοῦ ἔργου σου (Θ. Λατρεία, Μυστήρια) ἀσφαλῶς σοῦ ἀνήκει ἀποκλειστικά. Πέραν ὅμως αὐτοῦ, τὸ ἐνοριακὸ ἔργο εἶναι πολὺπλευρο καὶ πολυσχιδές. Τὸ πέρα, λοιπόν, τοῦ χαρισματικοῦ ἐνοριακοῦ ἔργο εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸ φέρεις σὲ πέρασ μόνος σου, ἰδίως, ὅταν εἶσαι μοναδικὸς Ἱερεὺς-Ἐφημέριος στὴν Ἑνορία σου.

Αὐτὸ σημαίνει ὅτι γιὰ τὸ εὐρύτερο ποιμαντικὸ ἔργο τῆς Ἑνορίας σου καλεῖσαι νὰ χρησιμοποιοεῖς συνεργάτες ἐκ τοῦ ποιμνίου σου, εὐσεβεῖς Λαϊκοὺς, ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Ὑπάρχουν, ἀσφαλῶς, ἐνοριῖτες ποὺ θὰ θέλουν νὰ βοηθήσουν στὸ εὐρύτερο ἔργο τῆς Ἑνορίας καί, ὅπωςδῆποτε, λυποῦνται ἰδιαίτερα, ὅταν βλέπουν τὸν Ἱερέα νὰ τὰ κάνει ὅλα μόνος του καὶ νὰ μὴ ἐπιτρέπει κανένα ἄλλον νὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὰ τῆς Ἑνορίας. Ἡ ἀποκλειστική, ἄλλωστε, διεκπεραίωση ὅλων τῶν λειτουργικῶν τῆς Ἑνορίας ἀπὸ τὸν Ἱερέα δίδει ἀφορμὴ στους ἀδιαφόρους καὶ ἐπικριτές, νὰ

κατηγοροῦν καὶ νὰ χαρακτηρίζουν τὸ Ναὸ καὶ τὴν Ἐκκλησία... «μαγαζὶ τοῦ Παπᾶ»!

Τὸ πρῶτο, ἐπομένως, ποὺ ἔχεις νὰ κάνεις εἶναι νὰ ἐπιλέξεις τοὺς ἀμέσους συνεργάτες σου. Χρειάζεται προσοχὴ στὴν ἐπιλογή. Τὰ κριτήρια τῆς ἐπιλογῆς πρέπει νὰ εἶναι πνευματικά, ἐκκλησιαστικά καὶ ὄχι κοσμικά. Ἀπόφυγε τὰ γυαλιστερά ὀνόματα, τὴν κοινωικὴ προβολή ἢ τὴν οἰκονομικὴ ἐπιφάνεια. Στρέψε τὸ ἐνδιαφέρον σου σὲ πιστοὺς καὶ εὐσεβεῖς ἐνοριῖτες ποὺ ἔχουν ὄρεξη καὶ διάθεση νὰ ἐργασθοῦν καὶ συμβάλλουν στὸ ἔργο τῆς Ἑνορίας.

Μὴ λησμονεῖς τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀρχιποίμενος Χριστοῦ. Ὁ ἴδιος ἦταν Θεάνθρωπος. Μποροῦσε νὰ τὰ κάνει ὅλα μόνος του. Ὅπως ἐδημιούργησε τὸν κόσμον μόνος του, μόνος του μποροῦσε καὶ νὰ τὸν ἀναδημιουργήσει. Ἐν τούτοις, τὸ πρῶτο μέλημά του ἦταν νὰ καλέσει κοντὰ του δώδεκα συνεργούς, «ἐκ τῆς ἐργασίας καλέσας καὶ μαθητὰς καὶ ἀποστόλους ἀναδείξας».

Οἱ λαϊκοὶ πιστοί, ὡς ἰσόκυρα Μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἔχουν δικαίωμα συμμετοχῆς στὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας. Στὴν Ὁρθόδοξη, μάλιστα, Ἐκκλησία δὲν ἔχομε «κλήρικοκρατία», ἀλλὰ δημοκρατικό-κοινοτικὸ πολίτευμα, ἀποτελούμενο «ἀπὸ βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς».

Μὲ πολλές εὐχές
† Ὁ Α.Ε.

Η τάση να παραγνωρίζονται, να αποκρύπτονται ή να διαστρεβλώνονται οι θυσίες και η προσφορά της Έκκλησίας στο Γένος, ιδίως στους κρίσιμους καιρούς της οθωμανικής κυριαρχίας, δεν είναι σημερινή ή σύγχρονή μας. Έχει ξεκινήσει από τα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ού αιώνα, στα πλαίσια της ιδεολογικής υποδούλωσης της αντίστοιχης ιστοριογραφίας, τώρα όμως επεκτάθηκε και στο επίπεδο των σχολικών βιβλίων, με προφανή σκοπό να τροποποιηθεί, κατά το δοκούν των συγγραφέων, ή αντίστοιχη ιστορική συνείδηση των παιδιών και των εφήβων άρα, σε διάστημα μιας περίπου γενιάς, και η ανάλογη κοινή έντύπωση και γνώμη.

Συγκεντρώνονται δέ τα πυρά στην περίοδο της

ρησε; Πρόκειται για έρωτήματα που εύκολα μπορούν να απαντηθούν στη λογική και στις συνειδήσεις των ανθρώπων, όσων τουλάχιστον δεν επιτρέπουν στους έναντους τους να έπηρραστούν από ιδεολογικές παρωπίδες.

Άγνοούν, λοιπόν, όλα αυτά όσοι υποστηρίζουν τον δήθεν ανύπαρκτο, ή ακόμη και τον κατ'έπιφαση άρνητικό ρόλο της Έκκλησίας κατά την τουρκοκρατία; Φοβούμαι πώς όχι. Και γράφω φοβούμαι, επειδή υποθέτω ότι αποκρύπτουν την αλήθεια στην προσπάθειά τους να εφαρμόσουν και να έξυπηρετήσουν κομματικές ή ιδεολογικές γραμμές. Σπείρουν στις ψυχές των αναγνωστών τους την άμφιβολία και αφήνουν να διαφανεί μία δήθεν διχοστασία μεταξύ του κλήρου, άναγνωρίζοντας ταξικά κίνητρα και γνωρίσματα, σε ένα άγώνα άμιγώς έθνικοαπελευθερωτικό.

Σε δεύτερο επίπεδο, ή ιστοριογραφία αυτή άποσκοπεί στην άποκοπή του Γένους από τις πνευματικές ρίζες και την Παράδοσή του, που ανά τους αιώνες τó τροφοδοτεί και τó έμπνεί. Η άπομάκρυνση του λαού από την Έκκλησία μπορεί να τόν αφήσει εύκολο και άπληροφόρητο θύμα σε κάθε προπαγάνδα, κι αυτό μπορεί έν

Έκκλησία, γένος και νεοελληνική ιστοριογραφία

Μ. Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ

Άναπληρωτής Καθηγητής
του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

οθωμανικής κυριαρχίας, διότι τότε τó Γένος βρέθηκε υπόδουλο, άπροστάτευτο και πολιτικά άκέφαλο, και τότε ή Έκκλησία ανέλαβε ρόλο έθναρχικό, έχοντας έπικεφαλής τόν Οικουμενικό Πατριάρχη, ώστε να διασωθεί ή ταυτότητα και ή ιδιοπροσωπία μας. Στο τιάνιο αυτό έργο συνεργάστηκαν όλοι, «άνώτεροι» και «κατώτεροι» κληρικοί, λαός, ήγεσία και πλήρωμα της Έκκλησίας. Παρά δέ τις έπιμέρους τυχόν διαφωνίες, που είναι φυσικό να έμφανίζονται στα κάθε λογής ανθρώπινα έργα, ή συμπόρευση αυτή δημιούργησε συνθήκες πρωτοφανούς ένότητας και σύμπνοιας, στις όποιες στηρίχθηκε και ή επανάσταση του 1821, με την ίδρυση του έλευθερου έλληνικού κράτους, που την άκολούθησε.

Τί θα ήταν αλήθεια ή επανάσταση χωρίς τούς φλογερούς κληρικούς επαναστάτες, τούς έπισκόπους Ρωγών Ίωσήφ, Σαλώνων Ήσαϊα, Μαρωνείας Κωνστάντιο, τόν διάκο Άθανάσιο ή τόν άρχιμανδρίτη Γρηγόριο Δικαίο, για να άναφερθούν μερικοί μόνο από την λαμπρή χορεία των επαναστατών κληρικών; Ή πώς θα είχε καταλήξει τó δουλον Γένος αν ό Οικουμενικός Πατριάρχης Γρηγόριος Ε' δέν είχε τηρήσει την στάση που τή-

μέρει να έπιτευχθεί με όπλο την ιστορία, αν δήθεν άποδειχθεί ό «άρνητικός» ρόλος της Έκκλησίας στην έλληνική διαχρονία, ώστε να κλονισθεί ή έμπιστοσύνη του λαού στην φυσική πνευματική του ήγεσία.

Υπάρχουν, φυσικά, πολλές αντίπαλες φωνές, υπάρχουν ιστορικοί που έχουν άποδείξει τόν ευεργετικό ρόλο της Έκκλησίας για τó Γένος, όπως έπίσης υπάρχουν άπομνημονεύματα άγνωστών του 1821 και πλήθος άλλων σχετικών πηγών. Ωστόσο, αυτά άποσιωπούνται ή προβάλλονται άποσπασματικά και περιπτωσιολογικά, μόνο στο βαθμό που θεωρείται ότι έξυπηρετούν τις έπιδιώξεις που προαναφέρθηκαν. Γιατί έργο τέτοιων συγγραφέων είναι ή στήριξη προεπιλεγμένων θέσεων, όχι ή ψηλάφηση της έκαστοτε ιστορικής συγκυρίας.

Χαρακτηριστικό δέ γνώρισμά τους είναι ό τρόπος με τόν όποιο άντιμετωπίζουν όσους τούς άσκούν κριτική: χωρίζουν τούς συναδέλφους τους σε «προοδευτικούς» και «συντηρητικούς», «φωτεινά πνεύματα» και «σκοταδιστές», διεκδικώντας για τόν έναντó τους τó άποκλειστικό προνόμιο να άσκούν κριτική και να άπονέμουν χαρακτη-

Μακαριώτατε περαστικά!

Άσφαλῶς γιὰ μᾶς τὸ πραγματικὸ θέμα τοῦ μηνὸς ποὺ πέρασε ἦταν καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἡ ξαφνικὴ περιπέτεια τῆς υγείας τοῦ Μακαριωτάτου. Συγκίνηση καὶ ἀγωνία κατέχει τὸ Πανελλήνιο ἀπὸ τὶς 9 Ἰουνίου, ὅταν ἀνακοινώθηκε ἡ ἐσπευσμένη εἰσαγωγή τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὸ νοσοκομεῖο. Ἡ ἐξέλιξη τῆς υγείας τοῦ Μακαριωτάτου τὴν ὥρα ποὺ τυπώνεται τὸ τεῦχος αὐτὸ τοῦ «Ἐφημερίου» βαίνει ἱκανοποιητικὰ καὶ ἡ εὐχὴ ἀπὸ τὴν καρδιά ὄλων μας, ὅσοι φροντίζουν τὴν ἔκδοση ἀλλὰ καὶ ὄλων ὅσοι διαβάζουν τὸ περιοδικό, εἶναι ὁ Θεὸς νὰ τὸν ἐνισχύει σὲ αὐτὴ τὴν δοκιμασία καὶ νὰ τοῦ χαρίσει σύντομα τὴν υγεία του.

Μακαριώτατε, ἐπιθυμοῦμε νὰ γνωρίζετε, ὅτι εἴμαστε ὅλοι μὲ τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά μας στὸ πλευρό σας καὶ προσευχόμαστε νὰ βρεθεῖτε γρήγορα κοντὰ μας υγιῆς καὶ δυναμικός, ὅπως πάντα.

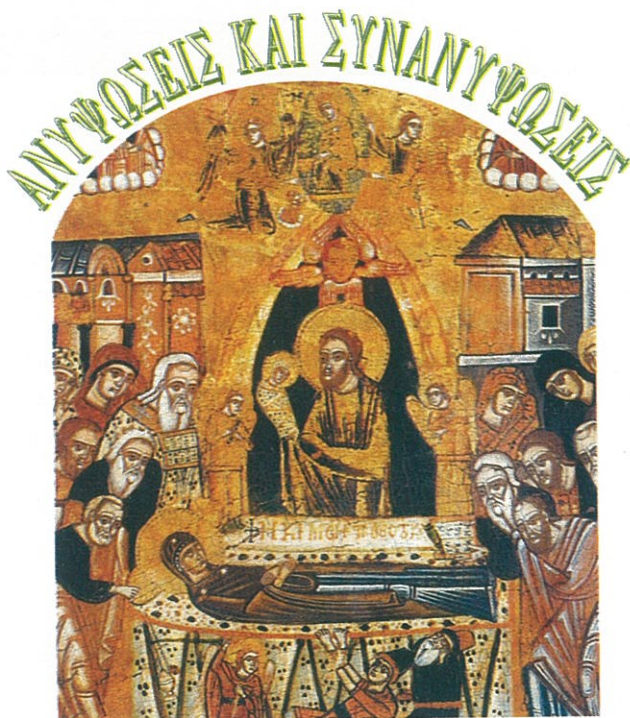
ρισμούς. Κατὰ τὴν ὀπτική τους θεώρηση, τίποτε σχετιζόμενο μὲ τὴν Ἐκκλησία δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἀξιόλογο καὶ προοδευτικό, ἀφοῦ τὸν προοδευτισμὸ ἔχουν μονοπωλήσει αὐτοί, καταφερόμενοι συστηματικὰ ἐναντίον ἀρχῶν καὶ θεσμῶν ποὺ ἐξέθρεψαν καὶ συντήρησαν τὸ γένος, ἀνὰ τοὺς αἰῶνες.

Τὴν ἀπάντηση σὲ ὅλα αὐτὰ δίνει, φυσικὰ, ὁ ἴδιος ὁ λαὸς μας, ποὺ ἀναγνωρίζει στὴν Ἐκκλησία τὴν πνευματικὴ του τροφὴ καὶ σκέπη. Τὴν δίνουν ἀκόμη οἱ διανοούμενοι καὶ συγγραφεῖς ἐκεῖνοι ποὺ τολμοῦν νὰ γίνουν ἐνίοτε καὶ δυσᾶρεστοι, ἀρθρώνοντας τὸν λόγο τῆς ἀληθείας. Τὴν δίνει ἡ εὐσέβεια, ἡ πίστη καὶ ἡ εὐλάβεια τοῦ λαοῦ μας, ἀρετὲς ποὺ συστηματικὰ προσπαθοῦν νὰ διασαλεύσουν κάθε φορὰ ποὺ πλησιάζουμε στὶς μεγάλες γιορτὲς τῆς Ὁρθοδοξίας, μὲ δῆθεν ἀνακαλύψεις, φυσικὲς ἢ ἀρχαιολογικὲς, καὶ κραυγαλέες τηλεοπτικὲς ἐκπομπές.

Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς διαθέτει μνήμη καὶ παρά-

δοση. Τὸ Γένος θυμᾶται τὴν παράδοση καὶ τὴν προσφορὰ τῆς ἐθναρχούσας Ἐκκλησίας, καὶ δὲν ξεχνᾷ τίς ἱστορικὲς του καταβολές, διατηρώντας στενὴ καὶ ἄσβεστη τὴν καθημερινὴ σχέση του μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ πρακτικὴ καὶ καθημερινότητα. Στὰ δύσκολα χρόνια μας, ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ τὸν μόνιμο καὶ διαρκῆ φάρο, στὸ πέλαγος τῆς παγκοσμιοποίησης καὶ τῆς πολυπολιτισμικότητας, φάρο πρὸς τὸν ὁποῖο ὅλοι προσβλέπουμε, μὲ ἐλπίδα καὶ ἐμπιστοσύνη.

Τὸ φρόνημα, λοιπόν, αὐτὸ τοῦ λαοῦ μας καλὸ εἶναι νὰ ἔχουν ὑπόψη τους ὅσοι ἱστορικοὶ καὶ ἱστοριογράφοι ἐπιχειροῦν νὰ διδάξουν τὰ παιδιά μας, γιὰ αὐτό, σὲ τελικὴ ἀνάλυση, διαμορφώνει καὶ τὴν σύγχρονή μας ἱστορικὴ συγκυρία. Ἡ προσφορὰ τῆς Ἐκκλησίας στὸ Γένος ὑπῆρξε ἀδιαμφισβήτητη, ὅπως μπορεῖ ὁ κάθε καλόπιστος ἱστορικός νὰ διαπιστώσει, ἀρκεῖ νὰ θελήσει νὰ δεῖ τὴν ἀλήθεια, ἀσχέτως τῶν προσωπικῶν του θελήσεων, προϋποθέσεων ἢ διαπιστώσεων.

Η ΖΩΗ, με τις εξελίξεις των Έπιστημών και της Τεχνολογίας, πηγαίνει μπροστά. Ευχής έργο και εύλογημένη προοπτική – το μεγάλο ζητούμενο από πνευματική σκοπιά, είναι να πηγαίνει και προς τα Άνω. Δυστυχώς, όμως, κάποιοι δυσκολεύουν τα πράγματα και κάνουν αθέμιτες ενέργειες.

Πρόσφατα οι Βρυξέλλες έριξαν «γερές καμπάνες» στις πέντε μεγαλύτερες εταιρείες κατασκευής ασανσέρ, με ένδεχομένο να τις κλείσουν, γιατί είχαν συγκροτήσει καρτέλ. Δηλαδή, αθέμιτες συμπράξεις ανάμεσά τους, για να έλεγχουν πλήρως τιμές και προϊόντα και να προωθούν στυγνά συμφέροντα.

Και λοιπόν; Κινδυνεύουν να ματαιωθούν οι ανυψώσεις; Τέρμα οι άνοδοι και οι διαδρομές προς τα άνω; «Όσοι ανέβηκαν, ανέβηκαν!»; Μπορεί κάποιος καρτέλ να πουυκοτάρει το ανέβασμά μας;

Όχι! Σαφέστατα: Όχι! Δεν κινδυνεύει τόσο η ζωή μας από αθέμιτες συμπράξεις – έστω κι αν πρόκειται για γιγαντιαίες εταιρείες. Γιατί το ουσιαστικό ανέβασμα δεν εξαρτάται από πατήματα κουμπιών και τεχνολογικές «τελειότητες». Αντίθετα, αυτές οι «τελειότητες», τις περισσότερες φορές, ανυψώνουν κατακόρυφα το δείκτη της αυτάρκειας, της έπαρσης, της ζαλισμένης αλαζονείας. Ότι «εμείς», δηλαδή, τα καταφέρνουμε όλα, χωρίς να έχουμε ανάγκη από άλλες παραμέτρους και πνευματικές αξίες, χωρίς να έχουμε ανάγκη από τη βοήθεια των Άγιων, χωρίς να έχουμε

καμιά ανάγκη από τον ίδιο τον Θεό (!!). Όμως, ή πραγματικότητα είναι πολύ διαφορετική...

Είναι γεγονός ότι: Ένας προσγειωμένος άνθρωπος έχει πάντοτε καλύτερες προϋποθέσεις για να ανυψωθεί. Ένώ οι αιθεροβάμονες – άργα ή γρήγορα – θα καταπέσουν. Και αυτό ισχύει κατεξοχήν στην πνευματική ζωή. Ποιό, όμως, είναι το ασανσέρ της πνευματικής ανάβασης; το καύσιμο ανύψωσης; ή ύψοποιός δύναμη; το διαβατήριο και το κλειδί των Άνω;

Άν πρέπει να συνοψιστεί σε μια μόνο έννοια, θα λέγαμε:

–Ο άπανστος, έναρετος κόπος. «Τοῦτο κόπος ἐστὶν ἐνώπιόν μου, ἕως εἰσελθῶ εἰς τὸ ἅγιαστήριον τοῦ Θεοῦ» (Ψαλμός 72). Τα ἄριστα ὑλικά, οι ἄψογες τεχνολογικές μελέτες, οι τέλειες εγκαταστάσεις και ή πάνσοφη τεχνογνωσία τῶν ἐπιγείων συστημάτων δὲν εἶναι καθοριστικά στοιχεία

Ἀρχιμ. Γρηγορίου Γ. Λίχα

άνοδου. Για την ανάβαση της ψυχῆς ισχύουν ἄλλα, ἀπόλυτα ἀξιοκρατικά κριτήρια με αξίες που μετρᾶνε στα μάτια τοῦ Χριστοῦ. Και γι' αυτό έχουν μεγάλη συνανυψωτική δύναμη! Ἀφοῦ πάγιο ἀξίωμα της πνευματικῆς ζωῆς εἶναι ὅτι: «Ὅταν ἀνυψώνεται μιὰ ψυχὴ, συνανυψώνει και ὅλο τὸν κόσμο».

* * *

Αὐτὲς τὶς μέρες, μέρες Δεκαπενταύγουστου, ή Ἐκκλησία μας γιορτάζει τὴν ἄνοδο τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου στὸν Οὐρανό. Αὐτὸ τὸ ανέβασμα δὲν ἦταν ἀποτέλεσμα πατήματος κουμπιών, ἄλλὰ τὸ ἐπιστέγασμα τοῦ ἀκατάπανστου, ισόβιου μόχθου Της νὰ βλέπει πρὸς τὰ Ἄνω και νὰ ἀνέρχεται στὴ σκάλα τῆς ἀγάπης, τῆς καλωσύνης και τῆς ταπείνωσης, ὀλοκληρώνοντας κατὰ «τέλειο» τρόπο τὴν ἐπὶ γῆς παραμονή Της. Και ὄντας ή Ἴδια ἔμπειρη τέτοιων «ἀνεβασμένων» καταστάσεων, γίνεται γιὰ ὅλους τοὺς ἄλλους, ὄχι κάποιον ασανσέρ, γιὰ «ἄκοπες» ἀναβάσεις, ἄλλὰ ή εύλογημένη «ἐπουράνιος Κλίμαξ και ή Γέφυρα ή μετάγουσα τοὺς ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν». Και γι' αὐτὸ προκαλεῖ τὸ δέος ἀγγέλων και ἀνθρώπων, πὸν ὑποκλίνονται ἐκστατικοὶ και ἔκθαμβοι μπρὸς στὸ σεπτὸ πρόσωπό Της.

Ἡ ἐπίμοχθος αὐτῆς ἄνοδος Της νὰ εἶναι ὑπόδειγμα γιὰ ὅλους μας. Και νὰ ἔχουμε ὅλοι μας τὶς πρεσβεῖες Της και τὴν εύλογία Της. Και ἔτσι θὰ συντελεσθεῖ και ή δική μας ανύψωση.

Ἱ. Ναός Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Βόλου (Γ')

Ζημιές ἀπὸ τὸν ἰταλικὸ βομβαρδισμὸ τῆς 6ης Νοεμβρίου 1940

Παναγιώτου Ἀργ. Ἀγγελοπούλου, Μ.Θ.

ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ
ΑΥΤΟΓΙΝΩΣΙΑΣ

Στὸ παρὸν τεῦχος ὁλοκληρώνεται ἡ Ἐκθεση τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱ. Ν. Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Βόλου τοῦ Νοεμβρίου 1940 πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδο, μετὰ τὸ βομβαρδισμὸ πὸν ὑπέστη ὁ Ἱ. Ναὸς τὴν 6η Νοεμβρίου 1940 ἀπὸ τὰ ἰταλικά βομβαρδιστικά ἀεροπλάνα, παρατίθενται δὲ ἐν κατακλείδι ὀρισμένα ἱστορικὰ στοιχεῖα τοῦ Ἱ. Ναοῦ ἀπὸ τὸ ἄρθρο τοῦ ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, προΐσταμένου τοῦ Ναοῦ, στὸ περιοδικὸ τῆς Ἱ. Μ. Δημητριάδος *Πληροφόρηση* (Μάρτιος 2005, σ. 11):

«Δ) Ἐν τῷ Νάρθηκι

21) 4 Παράθυρα τοῦ ἐξομολογητηρίου, Γραφείου Ναοῦ, Γραφείου ἱερέων καὶ δωματίου νεωκόρων.

22) Αἱ τρεῖς μεγάλαι ὑάλιναι θύραι.

Ἐξωτερικαί

23) Αἱ κέραμοι τοῦ μεγαλυτέρου τμήματος τῆς στέγης τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ κατεστράφησαν.

24) Ἐν γένει, λόγω τῆς ἐκρήξεως τῶν βομβῶν, παρατηρήθησαν καὶ ἐλάχισται ρωγμαὶ εἰς διάφορα μέρη τοῦ Ναοῦ, ἅτινα δέον νὰ ἐξετασθοῦν παρὰ μηχανικοῦ.

Τὴν ἀξίαν τῶν προξενθηθειῶν ζημιῶν δὲν δύναμαι νὰ ἐκτιμήσω καθόσον ταύτην δέον νὰ ἐνεργήσῃ ἐπιτροπὴ ἐξ εἰδικῶν ἐπιστημόνων ζωγράφων, μηχανικῶν κ.λπ.

Ὁ Πρόεδρος

τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου
Μεταμορφώσεως

Δημήτριος Ἀκτσιάλης, Οἰκονόμος».

Ὁ Ἱ. Ν. Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Βόλου ἐγκαινιάσθηκε τὸν Ἰούλιο τοῦ 1936 ἀπὸ τὸν ἀείμνηστο Μητροπολίτη Δημη-

τριάδος Ἰωακείμ, ἐπὶ δημαρχίας Κων. Σπυρίδη, σὲ σημεῖο πὸν προϋπήρχε μικρότερος ναῖσκος. Σχεδιάσθηκε ἀπὸ τὸν ἀρχιτέκτονα Ἀριστοτέλη Ζάχο. Λιτὸς στὴ μορφὴ του, εὐρύχωρος στὸ ἐσωτερικὸ του, χαρακτηρίζεται ἀπὸ τοὺς πέντε τρούλλους μὲ κυρίαρχο τὸν κεντρικόν. Ὁ ναὸς, βυζαντινοῦ ρυθμοῦ, ἔχει σαφεῖς ἐπιρροὲς ἀπὸ τὸν Ἱ. Ν. Ἀγ. Εἰρήνης Κωνσταντινουπόλεως. Οἱ ἀγιογραφίες ἔχουν ἱστορηθεῖ ἀπὸ τοὺς διαπρεπεῖς ἀγιογράφους Ἀρ. Γκέσκο καὶ Ἀπ. Φίλιππο. Δημιουργοῦν καταυκτικὴ ἀτμόσφαιρα, συμβάλλοντας στὴν πνευματικὴ ἐξύψωση τῶν πιστῶν. Τὸ «Σπίτι Γαλήνης Χριστοῦ» καὶ τὸ Πνευματικὸ Κέντρο συμβάλλουν ἀκόμη περισσότερο στὸ φιλανθρωπικὸ καὶ ποιμαντικὸ ἔργο τῆς ἐνορίας. Ὁ Ἱ. Ναὸς σεμνύεται γιὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ μακαριστοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Δημητρίου Α' στὶς 28 Σεπτεμβρίου 1990, γεγονός πὸν ἀποτέλεσε καὶ ἀφορμὴ γιὰ τὸν ἐξωραϊσμὸ του. Κατὰ τὴν ὑπαιωνόβια ὑπαρξὴ του ὁ Ἱ. Ναὸς διακονήθηκε ἀπὸ διακεκριμένους κληρικούς οἱ ὅποιοι ἐλάμπρυναν τὸ λειτούργημα τῆς ἱερωσύνης, καθὼς καὶ ἀπὸ ἐξαιρέτους ἱεροψάλτες. Κάθε χρόνο, κατὰ τὸν ἑορτασμὸ τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας, στὶς 4 Δεκεμβρίου, τελεῖται ἀγρυπνία καὶ ἀρτοκλασία μὲ τὴ συμμετοχὴ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν ἐργαζομένων τοῦ ΟΣΕ, διότι ὁ Ἱ. Ναὸς δέχθηκε τὶς ὀβίδες πὸν ἐπρόκειτο νὰ δεχθεῖ ὁ πλησίον εὐρισκόμενος Σιδηροδρομικὸς Σταθμὸς, μὲ ὅ,τι αὐτὸ συνεπάγετο, γιὰ τὶς ἐγκαταστάσεις καὶ τὸ προσωπικὸ τοῦ Σταθμοῦ...

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Έγκαινιάσθηκε τὸ νέο Τυπογραφεῖο τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

Παρουσία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, τοῦ Τοποτηρητοῦ τῆς Ἱ. Μ. Ἀττικῆς Σεβ. Μητροπολιτοῦ Μεσογαίας κ. Νικολάου καὶ ἄλλων Σεβ. Μητροπολιτῶν, τῶν Μελῶν τοῦ Κ.Δ. Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, Καθηγητῶν Πανεπιστημίου, τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Κρυονερίου καὶ πολλῶν ἄλλων προσκεκλημένων, ἔγιναν, τὴν Τρίτη 5ῃ Ἰουνίου 2007 καὶ ὥρα 7:00 μ.μ., τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου κτιρίου τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας στὴν ὁδὸ Πρωτομαγιάς 3 στὸ Κρυονερί Ἀττικῆς. Στὸ κτήριο –συνολικοῦ ἔμβαδοῦ 3.000 τετρ. μέτρων περίπου– ἐγκαταστάθηκαν τὰ πλέον σύγχρονα συστήματα κλιματισμοῦ, ἀερισμοῦ, πυρασφαλείας καὶ πυροπροστασίας καὶ ὅ,τι ἄλλο ἀπαιτεῖται γιὰ τὴν λειτουργία μιᾶς σύγχρονης τυπογραφικῆς μονάδος. Ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος, Γενικὸς Διευθυντῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, κατὰ τὴν ὁμιλία του στὴν τελετὴ τῶν ἐγκαίνιων μεταξύ ἄλλων τόνισε: «Μὲ τίς νέες αὐτές ἐγκαταστάσεις πιστεύουμε ὅτι θὰ βελτιωθοῦν ἀποφασιστικὰ οἱ συνθήκες ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ, ἡ παραγωγικότητα καὶ ἀποδοτικότητά του.

Μὲ τὴ ριζικὴ δὲ αὐτὴ λύση, –χώρου, ὀργανώσεως, μηχανημάτων– τὸ Τυπογραφεῖο τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐλπίζουμε νὰ ἐξελιχθεῖ σὲ ἓνα σύγχρονο τυπογραφικὸ κέντρο, πολύτιμο γιὰ τὴ μορφωτικὴ καὶ ἱεραποστολικὴ ἀκτινοβολία τῆς Ὁρθοδόξιας γενικώτερα». Ὁ Μακαριώτατος μετὰ τὸν Ἀγιασμό ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς παρισταμένους τόνισε τὴν προσφορὰ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ τὴν ἀφοσίωση τῶν ἐργαζομένων καὶ κατέληξε: «Ἐγὼ ἀπὸ πλευρᾶς τοῦ Κεντρικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς ἐποπτευούσης ἀρχῆς ποὺ εἶναι ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος θέλω νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι ὅλους σᾶς παρακολουθοῦμε μὲ ἀγωνία καὶ ἀγάπη γιὰ τὴν ἑξάρτησή σας ἀπὸ τὴν ἀνάγκη καὶ ὅ,τι προσφέρετε, ἀναγνωρίζουμε τοὺς κόπους στοὺς ὁποίους ὑποβάλλεστε καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγο σᾶς εὐλογοῦμεν μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά μας καὶ εὐχόμεθα ἡ Χάρις τοῦ Ἁγίου Θεοῦ νὰ εἶναι πάντοτε μαζί σας καὶ μαζί μ' ἐμᾶς καὶ σεῖς συνοδοιπόροι στὸν δύσκολο ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον ἔχομεν ἀναλάβει, νὰ ἀλληλοβοηθούμεθα ἐν πνευματικῇ ἀλληλεγγύῃ γιὰ νὰ ὀδηγηθοῦμε εἰς τὸ ἔσχατον σημεῖον, ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκεται ἡ κατάπαυσις μας».

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Ὁ Μακαριώτατος στὴν Βέροια καὶ τὴν Ἐδέσσα

Ὁ Μακ. κ. Χριστόδουλος ἀπὸ 1 ὡς 5 Ἰουνίου ἔ. ἔ. ἐπισκέφθηκε τὴ Βέροια καὶ τὴν Ἐδέσσα μετὴν εὐκαιρία τῆς ἑναρξῆς τῶν ἐκδηλώσεων τῶν ΠΓ' Παυλείων καὶ τῆς συμπλήρωσης 100 ἐτῶν ἀπὸ τὸν ἡρωικὸ θάνατο τῶν Μακεδονομάχων Τέλλου Ἄγρα καὶ Ἀντωνίου Μίγγα. Ὁ Μακ. παρέστη τὴν Παρασκευή 01.06.07 στὴν τελετὴ ἀποκαλυπτηρίων μνημείου τοῦ Μητροπολίτου Νικαίας κυροῦ Γεωργίου Παυλίδη στὸ Πολυδένδρι καὶ τὴν ἐπομένη, Σάββατο 02.06.07, στὴν Ἡμερίδα ποὺ πραγματοποιήθηκε στὸ Πνευματικὸ Κέντρο τοῦ Δήμου Ἐδέσσης γιὰ τὸν ἀείμνηστο ἱεράρχη, ὁ ὁποῖος ἄφησε μνήμη ἀγαθοῦ λευίτη, στὴν τελετὴ ἐγκαινίων τῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ἱ. Μ. Ἄγ. Ἰλαρίωνος Προμάχων Ἐδέσσης καὶ στὸν Πανηγυρικὸ Ἑσπερινὸ στὸν Ἱ. Ν. Ἄγ. Πάντων Ἐδέσσης. Τὴν Κυριακὴ 03.06.07 προέστη στὸν Ὅρθρο καὶ τὸ Πολυαρχιερατικὸ Συλλεῖτουργο στὸν Καθεδρικὸ Ἱ. Ν. Ἄγ. Σκέπης ἐπίσης τῆς Ἐδέσσης,

καὶ μίλησε στὸ Πνευματικὸ Κέντρο τῆς Ἱ. Μ. Ἐδέσσης μετὴ θέμα «Τέλλος Ἄγρας καὶ Ἀντωνίου Μίγγα: Ἀπὸ τῆς θυσίας στὴ δικαίωση». Στὴν συγκινητικὴ καὶ ἐμπεριστατωμένη ὁμιλία του ὁ κ. Χριστόδουλος μεταξὺ ἄλλων συνεχάρη τοὺς παρισταμένους μετὰ τὰ ἀκόλουθα λόγια: «Σᾶς συγχαίρω ποὺ θυμᾶστε, σᾶς συγχαίρω ποὺ διατηρεῖτε ἀκέραια τὴν ἱστορικὴ μνήμη σας γιὰ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους ποὺ θυσιάστηκαν γιὰ νὰ εἴσατε καὶ νὰ εἴμαστε ὅλοι ἐλεύθεροι. Σᾶς συγχαίρω ποὺ ἀποτίετε φόρο τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς ἥρωές μας. Αὐτὸ δείχνει χαρακτήρα, δείχνει ὅτι παρὰ τὰ κτυπήματα ποὺ δεχόμαστε ὡς ἔθνος διατηροῦμε τὴν αὐτογνωσία μας, τὴν ἰδιοπροσωπία

μας, τὴν ταυτότητά μας καὶ ἐπιμένουμε στὰ ἰδανικά τοῦ Γένους μας. Σᾶς ἐπαινῶ καὶ πρῶτον τὸν Ποιμενάρχη σας, τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Ἰωὴλ γιὰ τὴ σημερινὴ ἐκδήλωση. Καὶ σᾶς παρακαλῶ μετὰ ὅλη τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς μου: Μείνετε ὄρθιοι στὶς ἐπάξεις, σταθεῖτε καὶ φυλάξτε τὶς ἐθνικὲς καὶ θρησκευτικὲς μας παραδόσεις, διατηρεῖστε τὴν ἐνότητα μετὰ τὶς ρίζες μας γιὰ νὰ μὴν ξεραθεῖ ἡ ψυχὴ σας, ἀλλὰ νὰ εἶναι πάντα καρποφόρα». Ἀκολούθησε εἰδικὴ τελετὴ στὸ Δημαρχεῖο τῆς Ἐδέσσης, κατὰ τὴν ὁποία ἀναγορεύθηκε ἐπίτιμος δημότης τῆς πόλης. Τὸ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ἀπόγευμα τέλεσε ἐπιμνημόσυνη δέηση στοὺς τάφους τῶν Μακεδονομάχων Τέλλου Ἄγρα καὶ Ἀντωνίου Μίγγα στὸν Ἱ. Ν. Ἀγ. Δημητρίου Ἄγρας. Τὴν Δευτέρα 04.06.07 ὁ Μακ. παρέστη στὴν πανηγυρική ἐκδήλωση γιὰ τὴν ἔναρξη τῶν ἸΙ' Παυλείων στὸ Ἀνοικτὸ Δημοτικὸ Θέατρο Βeroίας καὶ τὴν ἀπονομή τῶν βραβείων τοῦ «Παύλειου» Μαθητικοῦ Διαγωνισμοῦ ποὺ

εἶχε ὡς θέμα «Ἀπ' τὴν εἰρήνη ἐντὸς μου στὴν εἰρήνη ὅλου τοῦ κόσμου». Στὸν διαγωνισμό αὐτὸν συμμετέσχον 465 μαθητὲς ἀπὸ τὶς τρεῖς ἐκπαιδευτικὲς βαθμίδες τῶν σχολείων τῆς περιφέρειας τῆς ποὺ διαγωνίσθηκαν στὸν Γραπτὸ λόγο, τὴν Εἰκόνα καὶ τὴ Χειροτεχνία. Τέλος ὁ Μακαριώτατος παρακολούθησε τὴν ἐπομένη τὴν Μοναστικὴ Σύναξη στὴν Ἱ. Μ. Σουμελαῖ.

Μεγαλοπρεπεῖς ἑορτὲς στὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας

Μὲ μεγαλοπρέπεια καὶ συγκίνηση πραγματοποιήθηκαν στὶς 10 Ἰουνίου ἐ.ἔ. στὸ Κάιρο ἐπίσημες ἑορτὲς γιὰ τὰ θυρανοίξια τοῦ ἀνακαινισθέντος μὲ ἔξοδα τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων Ἱ. Ναοῦ Ἀγίου Νικολάου Καΐρου καὶ τὰ ἐγκαίνια τῆς ἀνακαινισθείσης Πατριαρχικῆς Ἐπιτροπείας τὸ πρωὶ τῆς Κυριακῆς 10 Ἰουνίου ἐ. ἔ. Στὶς ἐκδηλώσεις ἐπρόκειτο νὰ παραστεῖ καὶ ὁ

Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος, ὁ ὁποῖος τελικὰ, λόγω προβλήματος τῆς ὑγείας του ματαίωσε τὴ μετάβασή του. Ἀπὸ πλευρᾶς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος παρέστησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδων καὶ Περιστερίου κ. Χρυσόστομος καὶ οἱ Ἀρχιμ. κ. Μ. Βασιλάκης καὶ Καλλίνικος Δεμενόπουλος, Γραμματεῖς τῆς Ἱ. Συνόδου.

Ἱερά ἀποδημία στοὺς ἁγίους Τόπους

Ἱερά ἀποδημία στοὺς ἁγίους Τόπους ἀπὸ 6-11 Ἰουνίου πραγματοποιήσε ἡ Ἱ. Μ. Φθιώτιδος ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Σεβ. κ. Νικολάου, στὴν ὁποία συμμετείχαν 170 κληρικοὶ καὶ λαϊκοί. Στὰ Ἱεροσόλυμα οἱ προσκυνητὲς ἔγιναν δεκτοὶ ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη Ἱεροσολύμων κ. Θεόφιλο. Σὲ ὅλα τὰ προσκυνήματα

ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν Ἱεροσολύμων, στὰ Μοναστήρια, στὶς σκήτες, στὶς Μητροπόλεις καὶ στὶς ἐνορίες ἢ ὑποδοχή, οἱ κωδωνοκρουσίες καὶ ἡ ἀγάπη ἦταν πρωτόγνωρη. Στὴ Ναζαρέτ ὑπέδεχθη τοὺς προσκυνητὲς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναζαρέτ κ. Κυριακός, στὴν Ἱ. Μ. Ἀγ. Γερασίμου τοῦ Ἰορδανίτου ὁ Ἡγούμενος π.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Χρυσόστομος, στο Θαβώρ ό π. Ίλαρίων, στην Ί. Μ. Άγίου Σάββα ό π. Ευδόκιμος, στην Ί. Μ. Χοζεβᾶ ό π. Θεοφάνης, στην Ί. Μ. Ίεριχούς ό π. Άνδρέας, στην Ί. Μ. Κανᾶ ό π. Δοσίθεος, στην Ί. Μ. Τιμίου Σταυρού ό π. Κλαύδιος, στην Ί. Μ. Προφήτου Ἡλιού ό π. Παρθένιος (ἀπό τῆ

Λαμία), στο Ὅρος τῶν Ἐλαιῶν ό π. Ἄνθιμος, στον τόπο τῆς Ἀναλήψεως ό π. Ἰωακείμ, στην Ί. Μ. Ἁγίου Θεοδοσίου ό π. Ἰερόθεος, στην Ί. Μ. τῶν Ποιμένων ό π. Ἰγνάτιος καί γενικά σέ ὅλα τὰ ἅγια Προσκυνητά οἱ Πατέρες μέ χαρᾶ μεγάλη καί ἐγκαρδιότητα ἐδέχθησαν τοὺς ἐκ Φθιώτιδος προσκυνητές. Ἀποκορύφωμα τῆς Ἱερᾶς Ἀποδημίας ἦταν ἡ Θ. Λειτουργία στο Ναό τῆς Ἀναστάσεως τὴν Κυριακή 10 Ἰουνίου. Ὁ Σεβασμιώτατος μέ εὐλογία τοῦ Πατριάρχου προεξῆρχε στὴν Θεία Λειτουργία μέ συλλειτουργοὺς τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Κωνσταντίνης κ. Ἀρίσταρχο, Ἀρχιγραμματέα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τοὺς Ἱερεῖς τῆς Φθιώτιδος καί ἄλλους κληρικούς. Ἡ Θ. Λειτουργία ἀπέναντι στὸν Τάφο τοῦ Χριστοῦ, μέσα σέ ἓνα τεράστιο καί μεγαλοπρεπῆ Ναό, πού θεωρεῖται τὸ κέντρο τῆς Χριστιανοσύνης, ἦταν μία θεσπέσια καί ἀπερίγραπτη ἐμπειρία γιὰ ὅλους.

Ἐκδηλώσεις στὴν Ί. Μητρόπολη Χαλκίδος

Μέ αἰσθήματα κατάνυξης πανηγυρίσθηκε καί ἐφέτος, τὸ διήμερο 7-8 Ἰουλίου 2007 στὴν Σκιάθου, ἡ ἐπέτειος εὐρέσεως τῆς Ί. Εἰκόνας τῆς πολιούχου τῆς Νήσου Παναγίας «Εἰκονιστρίας», ἡ ὁποία ἀπεκαλύφθη τὸ 1665 μ.Χ. στὸν γέροντα ἄσκητῆ Συμεῶν κατὰ θαυμαστὸ τρόπο καί στίς ἡμέρες μας φυλάσσεται μέ εὐλάβεια στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱ.Ν. Τριῶν Ἱεραρχῶν Σκιάθου. Στὴν Πανήγυρη προέστη ὁ Σεβ. Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος, ὁ ὁποῖος λειτούργησε στίς 07.07.07 στὴν ἱστορικὴ Ί.Μ. Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Σκιάθου, ἐπὶ τῆ μνήμῃ τῆς Ἁγίας Ἐνδόξου Μάρτυρος Κυριακῆς, στο τέλος τῆς ὁποίας διάβασε τὴν εὐχὴ «εἰς Ἀρχάριον ρασοφοροῦντα» στὸν δόκιμο Μοναχὸ τῆς Μονῆς Σκιαθίτης κ. Στ. Μπούρτσικα. Στὴ συνέχεια ἐπισκέφθηκε καί ὅλους τοὺς ἀνακαινισμένους χώρους τῆς (Ἐκκλησιαστικὸ Μουσεῖο, Μουσεῖο Μουσικῶν Ὁργάνων, τὴν Ἐκθεση ἀντικειμένων τῶν Βαλκανικῶν Πολέμων καί τὴν πλούσια Βιβλιο-

θήκη), οἱ ὁποῖοι μέ τὴν ἀκούραστη φροντίδα τοῦ Ἡγουμένου Ἀρχιμ. κ. Ἀγγέλου Λύσσαρη συνεχῶς ἀυξάνονται καί τελειοποιοῦνται. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας χοροστάτησε στὸν Ἱ. Ν. Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου Σκιάθου γιὰ τὴν ἑορτὴ τῆς Παναγίας Εἰκονιστρίας τοῦ Ἑσπερινοῦ καί ἔκειρε σέ Ἀναγνώστες δυὸ φερέλπιδες νέους τῆς

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Σκιάθου, τόν κ. Α. Νάσιο, μεταπτυχιακό φοιτητή τῆς Θεολογίας στό Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν καί τόν κ. Κ. Κανταράκια, μαθητή. Μέ τή χάρη

τοῦ Θεοῦ, οἱ Ἀναγνώστες καί Ὑποψήφιοι Κληρικοί στή Σκιάθο φθάνουν τοὺς ἑπτά. Τήν κυριώνη ἡμέρα τῆς ἑορτῆς ὁ Σεβ. προεξήρχε στή Θ. Λειτουργία στόν Ἱ. Ν. Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου Σκιάθου, κατὰ τή διάρκεια τῆς ὁποίας χειροτόνησε σέ Πρεσβύτερο τόν Διάκονο τοῦ Ἱ. Ν. κ. Ἰωσήφ Κατσούρα, ἀδελφῆ τῆς Ἱ. Μ. Εὐαγγελιστρίας. Ὁ π. Ἰωσήφ εἶναι ἡ 52η χειροτονία τοῦ Σεβ. Χαλκίδος μέσα στά πεντέμισα ἔτη τῆς Ποιμαντορίας του καί ἀπένευε τιμητική διάκριση στόν ἐπί ἐξηκονταετία (1947-2007) Πρωτοψάλτη τοῦ Ἱ. Ν. κ. Ἀ. Τζούμα. Ἀκολούθησε ἡ Λιτανεία τῆς Ἱ. Εἰκόνος, ἡ ὁποία κατέληξε στόν Ἱ. Ν. τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ὅπου ἐφημερεύουν ὁ λόγιος Πρωτοπρ. κ. Γεώργιος Σταματᾶς, Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος, καί ὁ υἱός του κ. Νικόλαος.

Εὐποία τῆς Ἑνορίας Ἁγίου Κωνσταντίνου καί Ἑλένης Ν. Μάκρης

Μέ τήν ἔντονη προσπάθεια τοῦ Προέδρου τοῦ Φιλόπτωχου Ταμείου τοῦ Ἱ. Ν. Ἁγ. Κωνσταντίνου καί Ἑλένης Ν. Μάκρης Αἰδεσιμ. κ. Νικολάου Σπανοῦ καί τήν ἀνταπόκριση τῶν ἐνοριτῶν τὸ Φιλόπτωχο Ταμεῖο τοῦ ναοῦ προσέφερε κατὰ τήν ἑορτή τῶν Ἁγίων 5.110,00 Εὐρώ γιά ἔξοδα μεταμοσχεύσεως κερατοειδοῦς σέ τυφλό κοριτσάκι ἀπό τήν Αἰθιοπία, τὸ ὁποῖο νοσηλεύεται στό Νοσοκομεῖο παιδῶν. Ἐπίσης ἐπιδόθηκαν ὀκτώ βιβλιάρια προικοδοτήσεως σέ παιδάκια τῆς ἐνορίας. Συνολικά ἔχουν δοθεῖ 113 βιβλιάρια τῶν 300 καί 500 Εὐρώ.

Ἀναπαλαιώθηκε ὁ Ἱ. Ν. Ἁγίου Γεωργίου Παλαιοχωρίου Ἱ. Μ. Ἐλευθερουπόλεως

Μέ τίς ἄοκνες προσπάθειες τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου Παλαιοχωρίου ὑπὸ τήν Προεδρία τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου κ. Θεοχάρη Καλπάκογλου, τήν οικονομική βοήθεια τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καί τῶν εὐλαβῶν Χριστιανῶν, ὁλοκληρώθηκαν οἱ ἐργασίες ἐξωτερικῆς ἀναπαλαιώσεως τοῦ ἱστορικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου

Γεωργίου καί τῆς διαμορφώσεως τοῦ προαυλίου χώρου του. Ὁ Ἱ. Ναός ἀνοικοδομήθηκε τὸ ἔτος 1835 καί ἀφιερώθηκε στόν Τροπαιοφόρο Ἅγιο Γεώργιο, ἐνῶ ἐπίσης, τιμοῦνται ιδιαίτερα οἱ Ἅγιοι, Διονύσιος Κωνσταντινουπόλεως, Γρηγόριος Θεολόγος, Δημήτριος καί Φανούριος, στοὺς ὁποίους εἶναι ἀφιερωμένα καί ὁμῶς

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

νυμα Παρεκκλήσια. Στόν προαύλιο χώρο ύφίσταται τὸ Πρεσβυτέριο καὶ τὸ Πνευματικὸ Κέντρο, ἐνῶ στὰ πλαίσια τῆς Πνευματικῆς οἰκοδομῆς τοῦ λαοῦ, λειτουργοῦν στὴν Ἑνορία Κατηχητικὰ Σχολεῖα, κύκλος μελέτης Ἁγίας Γραφῆς – Κυριῶν καὶ τῶν νέων μητέρων, Σύναξη Νεολαίας, Σχολὴ Βυζαντινῆς Μουσικῆς.

Ἐπίσης, τελοῦνται ἀγρυπνίες, διοργανῶνται Ἑσπερινές ὁμιλίες μὲ Ἁγιορεῖτες Πατέρες, συναυλίες ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων, προσκυνηματικές ἐκδρομές, ἐξορμήσεις νέων, προβολές Ἑθνικῶν καὶ θρησκευτικῶν ταινιῶν, ἐκδίδεται ἐνοριακὸ φυλλάδιο. Ἐπιπλέον, ὁ χώρος τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου χρησιμοποιεῖται κι ἀπὸ τοὺς τοπικοὺς φορεῖς γιὰ σεμινάρια νέων καὶ ἄλλων πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων. Σημαντικὸ, τέλος, εἶναι καὶ τὸ ἔργο ποὺ ἐπιτελεῖ τὸ Ἑνοριακὸ Φιλόπτωχο Ταμεῖο. Ἀξιοσημείωτο, τέλος, εἶναι τὸ γεγονός ὅτι στὸν χώρο τοῦ Ἱ. Ναοῦ, ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του κατὰ τὰ χρόνια τῆς μαύρης Τούρκικης σκλαβιάς καὶ μέχρι ἀκόμη τὸ ἔτος 1935 λειτουργοῦσε ἡ «Σχολὴ τῆς Ἐκκλησίας», δηλαδὴ τὸ λεγόμενον «Κρυφὸ Σχολεῖο», ὅπου οἱ Παλαιοχωρινοὶ διδάσκονταν μὲ τὴν φροντίδα τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ διορισμένου ὑπ' αὐτοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα, τὴν Ὁρθόδοξη ζωὴ καὶ παράδοση, τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα.

Τὰ 50 χρόνια τοῦ Ἱ. Ν. τῆς Ἁγίας Τριάδος Πειραιῶς

Μὲ μεγαλοπρέπεια καὶ ἐπισημότητα πραγματοποιήθηκε στὸ Πνευματικὸ κέντρο τοῦ Ἱ.Ν. Ἁγίας Τριάδος Πειραιῶς εἰδικὴ τελετὴ γιὰ τὰ πενήντα χρόνια λειτουργίας τοῦ καθεδρικοῦ Ἱ.Ν. τοῦ Πειραιῶς, στὴν ὁποία παρέστη καὶ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος. Στὴ διάρκεια τῆς τελετῆς ἀπονεμήθηκε στὸν Μακαριώτατο εἰδικὴ ἀναμνηστικὴ πλακέτα τὴν ὁποία ἐπέδωσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ. Ἡ ἐκδήλωση διοργανώθηκε μὲ τὴ συνεργασία τῆς Ἱ.Μ. Πειραιῶς καὶ τῆς Νομαρχίας Πειραιῶς, τοῦ Νομάρχου κ. Μίχα καὶ τὴν ὑποστήριξη τοῦ Δήμου Πειραιῶς καὶ τοῦ δημάρχου κ. Π. Φασούλα. Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς προαναφερθέντες παρέστησαν οἱ ὑφυπουργοὶ Ἐθν. Ἀμύνης κ. Β. Μιχαλολιάκος, Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γ. Καλός, Ἀνάπτυξης κ. Α. Νεράντζης, οἱ βουλευτὲς κ. Π. Μελάς καὶ Π. Μαντούβαλος, ἡ Ὑπερνομάρχης Ἀθηνῶν -

Πειραιῶς κ. Φ. Γεννηματᾶ, ὁ Δήμαρχος Ὑδρας κ. Α. Κοτρώνης, δημοτικοὶ καὶ νομαρχιακοὶ σύμβουλοι τῆς πόλεως τοῦ Πειραιᾶ, πρόεδροι σωματείων, στρατιωτικὲς καὶ δικαστικὲς ἀρχές τῆς πόλης καὶ πλῆθος κόσμου ποὺ κατέκλυσε τὸ Πνευματικὸ Κέντρο προκειμένου νὰ συμμετάσχει στὴν ἐκδήλωση καὶ νὰ τιμήσει τὸν Ἀρχιεπίσκοπο.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

“Όλοι οί άνθρωποι δέν έχουν τις ίδιες πνευματικές δυνατότητες, αλλά και ό ίδιος ό άνθρωπος δέν μπορεί σέ όλες τις φάσεις και στιγμές τής ζωής του και τοῦ άγώνα του νά δεχθεῖ και νά άφομοιώσει τά ίδια πράγματα. «Τά ἦθη τῶν ανθρώπων εἶναι άπειρα, ὅπως άπειρες εἶναι και οί ψυχές τους». Κάποιος εἶναι σκληρός σαν τὸ σίδηρο κι άλλος μαλακός σαν τὸ βαμβάκι. Δέν μπορούμε νά ζητοῦμε από ὅλους τά ίδια. Πρέπει, λοιπόν, λέγει ό ιερός Χρυσόστομος νά παραθέτουμε τήν πνευματική τράπεζα μέ τήν ανάλογη ποικιλία. Πολλοί κληρικοί ἢ άλλοι που ἔχουν ἠγετικές θέσεις στην κοινωνία ἢ

ν’ αφήνουμε τὸ άλλο. Τὸ κέρδος από αὐτή τήν πνευματική πολυλογία εἶναι σύγχυση και τρικυμία που δέν αφήνει τίποτα νά ἐδραιωθεῖ και νά ἀναπτυχθεῖ μέσα τους. Δέν χρειάζεται διαμιάς νά τους μάθουμε τά πάντα, οὔτε ν’ ἀνέλθουν μ’ ἕνα ἄλμα «πάσαν τήν κλίμακάν τῶν ἀρετῶν».

Ό κάθε άνθρωπος, εἴτε κληρικός εἴτε λαϊκός, που αισθάνεται κάποια εὐθύνη για τήν πνευματική πορεία τῶν συνανθρώπων του πρέπει νά ἐπιθυμεῖ νά τους μεταδώσει τὸ λόγο τοῦ Εὐαγγελίου, νά τους δείξει τὸ δρόμο τής ἀρετῆς ἀνά πάσα στιγμή. “Όμως πάντοτε πρέπει νά προσέχει τὸν κίνδυνο τοῦ κόρου.

“Ό κίνδυνος αὐτός από μέρους τῶν πιστῶν θά ἀποτελεῖ πάντοτε μιὰ ἀπειλή για τὸ ἔργο τοῦ ιεροκήρυκος, αλλά και ὅποιοιδήποτε κατέχει θέση ὀδηγητική. “Ας τὸ γνωρίζουμε ὅτι ἀκόμη και στὰ καλά πράγματα ό κόρος φέρνει τήν ἀηδία, ἢ ἀηδία τήν καταφρόνηση και ἢ καταφρόνηση τήν ἀποστροφή.

«Μέλι εὐρῶν φάγε τὸ ἱκανὸν μήποτε πλησθεῖς ἐξεμέσης» (Παρ. κέ, 16).

Προϋποθέσεις ἀποδοχῆς τοῦ Θείου Λόγου κατὰ τὸν ἱ. Χρυσόστομο (Β')

Πανος. Ἄρχιμ. κ. Νικοδήμου Κανσίσογλου
Ἱεροκήρυκα τῆς Ἱ. Μ. Ἐδέσσης

στην οἰκογένεια ἐπιμένουν σέ κάποια πνευματικά ἰδεολογήματά τους, ἀπομονώνουν και ἀπολυτοποιοῦν κάποια εἰδικά θέματα και ἀσχολοῦνται μονίμως και ἀδιάκοπα μέ αὐτά. Ἐκφραζόμενοι μέ τή σύγχρονη γλώσσα, θά λέγαμε ὅτι ἔχουν κάποια «κολλήματα» και δέν μπορούν νά ξεφύγουν από αὐτά. Κάποιος ἐπιμένει μόνον στὰ σαρκικά, άλλος βλέπει πίσω από τὸ κάθε τι νά κρύπτονται «σκοτεινές δυνάμεις», άλλος ὑποψιάζεται παντοῦ αἰρετικές διδασκαλίες, άλλος φοβᾶται μονίμως τή μαγεία, άλλος λέει πὼς για τά πάντα στὸν κόσμο φταίει ό πάπας... κ.λπ. Ἡ ἀπολυτοποίηση κάποιου πνευματικοῦ ζητήματος και ἢ μόνιμη ἐνασχόληση μέ αὐτὸ κουράζει και ὀδηγεῖ στὰ ἀντίθετα από τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα. Πρέπει ἢ διδασκαλία μας νά εἶναι ἄλλοτε πανηγυρική, ἄλλοτε ἀγωνιστική, ἄλλοτε ἐποικοδομητική.

Ἐπιπλέον, δέν βοηθοῦμε τους ἀκροατές μας νά ἀφομοιώσουν τὸ λόγο μας ἢ τὸ κήρυγμά μας, ὅταν τους ὀμιλοῦμε για πάρα πολλά πράγματα διαφορετικά μεταξύ τους. Σάν νά μᾶς διακατέχει μιὰ διδασκαλική βουλμία και δέν χορταίνουμε νά πιάνουμε τὸ ἕνα θέμα και

Β. Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ αὐστηροῦ ἐλέγχου.

Κάποιος από τους νηπτικούς μας Πατέρες λέγει: «Όταν θέλῃς νά συμβουλευῆς τινὰ εἰς τὸ καλόν, πρῶτον ἀνάπαυσον αὐτὸν σωματικῶς, και τίμησον αὐτὸν δια λόγου ἀγάπης· διότι κανέν ἄλλο δέν πείθει τὸν ἄνθρωπον τόσον, ὥστε νά μεταβάλλῃ ἑαυτὸν ἐκ τῆς κακίας εἰς τήν ἀρετήν, ὅσον ἢ σωματικὴ περιποίησις και ἢ τιμῆ». Τήν πνευματική αὐτή ἀρχή διέτύπωσαν μέ πολλές και διάφορες ἄλλες ἐκφράσεις ὅλοι οί Πατέρες μας, ἰδιαίτερα ὅμως ὅσοι από αὐτοὺς ἄσκησαν ποιμαντικὸ ἔργο στην Ἐκκλησία. Ἀνάμεσα σέ αὐτοὺς από τους πρώτους ό Άγιος Ίωάννης ό Χρυσόστομος.

Μεγάλη ἐντύπωση μᾶς κάνει, ἂν μελετήσουμε τὰ προοίμια τῶν ὀμιλιῶν τοῦ ἱεροῦ Πατρὸς πρὸς τὸ ποιμνιό του ἢ και ὅταν ἀπευθύνεται σέ κάποιον προσωπικά, ὅπως για παράδειγμα στις ἐπιστολές του. Φροντίζει πάντοτε νά προηγεῖται τῶν λεγομένων του, τῶν συμβουλῶν του, ἐνίοτε δέ και τῶν ἐλέγχων του, λόγος ἀγάπης και καλωσύνης. Θέλει νά καταλάβουν οί ἀκροατές του ὅτι δέν τους μιλά ἔξου-

σιαστικά, δέν τούς μιλά «ἀφ' ὕψη-
λοῦ», ἀλλά μέ γνήσιο πνεῦμα
ἀγάπης καί ἐνδιαφέροντος.
Δέν ὀμιλεῖ ποτέ ὀργιζόμενος
ἢ ἀπεχθανόμενος ἢ ἐπεμ-
βαίνοντας στασιακὰ στήν
προσωπικότητα τοῦ συναν-
θρώπου του. Τά ἴδια συμβου-
λεύει καί στοὺς ἄλλους.

Γνωρίζει πολὺ καλά ὁ
ἐμπειρος πατήρ πὼς ὁ πιστός,
ἀκόμη κι αὐτὸς μέ τις καλυτέ-
ρες προϋποθέσεις, δέν μπορεῖ νὰ
δεχθεῖ τὸ ἀγαθό, ὅταν δέν τοῦ προσφέ-
ρεται μέ ἥπιο καί ταπεινὸ τρόπο, ὅταν δέν πλη-
ροφορηθεῖ ὁ ἄλλος γιὰ τὴ γνήσια ἀγάπη αὐτοῦ
ποὺ συμβουλεύει. Προτοῦ ἀρχίσει τὴν ὀμιλία
του δηλώνει στοὺς ἀκροατές του τὴ χαρὰ ποὺ
αἰσθάνεται εὐρισκόμενος κοντὰ τους. «Πολλῆς
σήμερον πληροῦμαι τῆς ἡδονῆς, ὁρῶν ὑμῶν τὰ
ποθινὰ πρόσωπα», λέει τις περισσότερες φορές
στήν ἀρχὴ τοῦ λόγου του.

Ἡ λειτουργία τοῦ ἐπαίνου δέν ἔχει μόνον
ἀρνητικὴ ἐπίδραση σὲ αὐτὸν ποὺ τὸν δέχεται,
ὅπως γνωρίζουμε ἀπὸ τὴν αὐστηρὴ ἀσκητικὴ
γραμματεία, ἐπειδὴ ἐλλοχεύει ὁ κίνδυνος τῆς
ὑπερηφανίας. Ὁ ἔπαινος μπορεῖ νὰ ἔχει καί
θετικὴ λειτουργία, ὅταν τὸν χρησιμοποιοῦμε
μέ διάκριση. Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος δέν ἦταν
καθόλου φειδωλὸς στοὺς ἐπαίνους. Πολὺ συ-
χνὰ ἐπαινεῖ τοὺς πιστοὺς γιὰ τὴν προθυμία
τους, τὴν ἀγάπη τους γιὰ τὰ πνευματικὰ, τὴν
προσῆλωσή τους στὸ λόγο τοῦ Εὐαγγελίου.
Αὐτὸ τὸ κάνει, γιὰ νὰ τοὺς φιλοτιμήσει καί γιὰ
νὰ διεγείρει περισσότερο τὴ διάθεσή τους. «Οὐ
παύομαι», λέγει, «δοξάζων τὸν φιλόνηρον
Θεὸν ἐπὶ τῇ προκοπῇ τῇ ὑμετέρᾳ». Μάλιστα,
μᾶς συμβουλεύει ἀκόμη κι ὅταν θέλουμε νὰ
ἐλέγξουμε κάποιον ποὺ παρεκτρέπεται σὲ κά-
τι, πάλι νὰ κάνουμε χρῆση τοῦ ἐπαίνου, διότι
τότε «ὁ ἔλεγχος γίνεται εὐπαράδεκτος».

Πολλοὶ κληρικοί, παιδαγωγοί, οἰκογενειάρ-
χες καί λοιποὶ προεστῶτες νομίζουν πὼς ὁ συ-
νεχῆς ἔλεγχος τῶν σφαλμάτων ἀσφαλίζει
ὅσους πνευματικὰ ὑπόκεινται σὲ αὐτούς. Μερι-
κοὶ μάλιστα, φαίνονται τόσο μεμψίμοιροι, τό-
σο ἀνικανοποίητοι, τόσο γκρινιαρῆδες, ποὺ
μόνο κουράζονται καί ἀπομακρύνουν τοὺς πι-
στοὺς ἀπὸ κοντὰ τους. Ἄν μονάχα ἐπιπλήτ-
τουμε τοὺς ἄλλους χωρὶς νὰ τοὺς παρηγοροῦμε

καί νὰ τοὺς στηρίζουμε, πολλές φορές
χωρὶς κἄν νὰ τοὺς ἐξηγοῦμε τὸ λό-
γο τῶν ἐλέγχων, τότε, λέγει ὁ
ἱερὸς Χρυσόστομος, φαινόμε-
στε θρασεῖς καί δέν θὰ μᾶς
ἀνέχεται κανεὶς. «Ἀφόρητον
γὰρ ἔλεγχος καθ' ἑαυτὸν,
ὅταν μὴ καί παράκλησιν
ἀναμειγμένην ἔχη». Ὁ
ἱερὸς Χρυσόστομος λέει ὁμως
πὼς τὸ κέρδος τῶν συνεχῶν
ἐλέγχων εἶναι νὰ καταστήσουμε
τοὺς ἄλλους ἀναισχυντότερους, νὰ
χάσουν δηλ. ἐντελῶς τὴ ντροπὴ τους

καί νὰ ἀμαρτάνουν πλέον ἀναιδῶς. Δέν πρέ-
πει, κατὰ τὸν ἱερὸ πατέρα, ποτέ νὰ ἐλέγχουμε
δημοσίως, ἰδιαίτερα μάλιστα προσωπικὰ
σφάλματα. Τοῦτο εἶναι μεγάλος κανόνας τῆς
παιδαγωγικῆς καί τῆς πείρας τῆς ζωῆς. Ὅπως
«τὰ ἔλκη γυμνούμενα καί ἀέρι ψυχρῶ συνεχῶς
ὀμιλοῦντα, χαλεπώτερα γίνονται, οὕτω καί ἡ
ψυχὴ ἀμαρτηκυῖα, ἂν μεταξὺ πολλῶν ἐλέγχη-
ται, ἐφ' οἷς ἐπλημμέλησιν, ἀναισχυντοτέρα γί-
νεται».

Οἱ κληρικοὶ πρέπει νὰ προσέχουμε ἰδιαίτερα·
ὁ κόσμος μᾶς ἔχει συνηθίσει νὰ ὀμιλοῦμε
αὐστηρὰ καί διὰ μακρῶν. Ἄραγε γιατί, ὅταν
ἕνας θέλει νὰ πεῖ πὼς κάποιος ὀμίλησε
αὐστηρὰ καί ἐπιπληκτικὰ πρὸς κάποιον
ἄλλον, λέει «τοῦ τὰ ἔψαλε καλά»; Φαίνεται πὼς
ἀκόμη καί ἄνθρωποι πνευματικοὶ καί μέ ἀγω-
νιστικὴ διάθεση δέν εἶναι πάντοτε καί ἀνά
πᾶσα στιγμή ἐτοιμοὶ νὰ δεχθοῦν τοὺς αὐστη-
ροὺς ἐλέγχους μας ἢ, μερικὲς φορές, ἀκόμη καί
τις ἡπιες συμβουλές μας, ἰδιαίτερα, ὅταν διέρ-
χονται περιόδους θλίψεων καί διαφόρων ἐσωτε-
ρικῶν πειρασμῶν. «Καὶ τοὺς μαθητὰς εὐρίσκο-
μεν τούτῳ περιπεσόντας τῷ πάθει». Ὅταν ἡ
ψυχὴ ὀδυνᾶται δέν διαθέτει προθυμία ν' ἀκού-
σει λόγους συμβουλευτικούς. Ὅταν βλέπουμε
κάποιον λυπημένο, πρέπει νὰ μετᾶμε περισ-
σότερο τὰ λόγια μας πρὸς αὐτόν. Σὲ μιὰ πληγῆ
ποὺ φλεγμαίνει ἀκόμη καί τὸ ἄγγιγμα μέ τὸ
βαμβάκι προξενεῖ φόβο καί ταραχὴ. Ὅταν μιὰ
ψυχὴ εἶναι σκεπασμένη μέ τὸ νέφος τῆς θλίψε-
ως καί τῆς μελαγχολίας, τότε ἀκόμη καί οἱ φω-
τεινὲς ἀκτίνες τῶν ἀγαθῶν λόγων δύσκολα δια-
βαίνουν αὐτὸ τὸ ἀποπνικτικὸ νέφος. Χρειαζέται
μεγάλὴ διάκριση καί προσοχή.

(Συνεχίζεται)

ΜΙΚΡΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Μητρική θωπεία, ιερά και εὐώδης... ἢ, Σχέδιο πλοηγήσεως στὸν Δεκαπενταύγουστο

Τοῦ Αἰδεσίου κ. Κων. Καλλιανού

Ἐπίμονα κρατεῖ τὸ σχοινὶ τῆς καμπάνας τὸ μελτέμι κάθε ἀπόβραδο, ἀφήνοντας ἤχους εὐρυθμούς καὶ κατανυκτικούς ν' ἀπλωθοῦν στὴ θαλασσινὴ τὴν πολίχνη. Ξεκκουκίζει τὸ κομποσκοῖνι τοῦ ὁ Γέροντας καθισμένος στὸ λευκὸ πεζούλι τῆς ἐκκλησιᾶς ποὺ ἀγναντεύει τὸ πέλαγο· τὸ πέλαγο ποὺ σιγά-σιγά ρυτιδιάζει μέσα στὸ μελιχρὸ τὸ φῶς τοῦ δειλινοῦ, ὅπως ρυτιδιάζει τὸ πρόσωπο τοῦ Γέροντα ἀπὸ τὰ χρόνια. Τὸ λευκὸ τὸ ἐκκλησιάκι μὲ τὸν σταχτί, τὸν πλακισμένο τροῦλλο μοιάζει νὰ ταξιδεύει μέσα στὸ παιχιδιάρικο μελτέμι, ἐνῶ ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα του, οἱ γλάστρες μὲ τὰ βασιλικά, τὴ μαντζουράνα, τὶς γαρυφαλίες καὶ τὸ δεντρολίβανο σκορποῦν στὸν ἀγέρα μιὰν ἁγιασμένη εὐωδία καὶ θεσπέσια, ποὺ ἔρχεται ν' ἀναμιχθεῖ μὲ τὴν ἀρμύρα καὶ τὸ θυμίαμα τὸ Ἑσπερινό.

Μέσα ἀνάβουν ἕνα-ἕνα τὰ καντήλια. Ἀνοίγουν τὰ μάτια Τους τὰ ιερά τῶν Εἰκόνων πρόσωπα καὶ χαίρονται τὸ ἱλαρὸ τὸ φῶς· τὸ φῶς ποὺ γαληνεύει ψυχές καὶ ψυχές...

Μὲ τὴν ἀρχὴ τῆς Ἀκολουθίας ἀνεβαίνει ἀπὸ τὸ θυμιατὸ μικρὸ λευκὸ σύννεφο εὐωδιαστοῦ θυμιάματος φορτωμένο προσευχές καὶ ἰκεσίες τῶν ταπεινῶν προσκυνητῶν.

«Τὴν δέησίν μου δέξαι τὴν πενιχράν...». Ἡ φωνὴ δὲν εἶναι τοῦ κόσμου τούτου· εἶναι τῆς καρδιάς, εἶναι τῆς ψυχῆς αὐτῶν τῶν ταπεινῶν τῆ καρδιά, ἀλλὰ καὶ ὅσων πέρασαν ἀπὸ τοῦτον ἐδῶ τὸ χῶρο κι ἄφησαν τὴν ἀνάσα τους, κομμάτι τῆς ψυχῆς τους λές, μαζί μὲ τὸ στίχο αὐτὸν τὸν βαφτισμένο σὲ δάκρυα κατανύξεως.

Τὸ βράδυ ἔρχεται δροσερό, ὅπως τὸ νερὸ ἀπ' τὴν πηγὴ. Φρέσκο ψωμί ζωντανεύει τὸ εἶναι τώρα τὸν καιρὸ τῆς νηστείας. Ἀλήθεια, νηστεύουμε ἢ δεχομάστε τὴν πιὸ πλοῦσια δωρεὰ ποὺ κομίζει ἢ μητρικὴ Της Παρουσία; Γιατὶ ἐδῶ, κάθε βράδυ, Τὴ βλέπουμε, Τὴ ζοῦμε, Τὴν καταλαβαίνουμε μέσα στὸ γνόφο τῆς Σιωπῆς Της νὰ μᾶς ἀκούει:

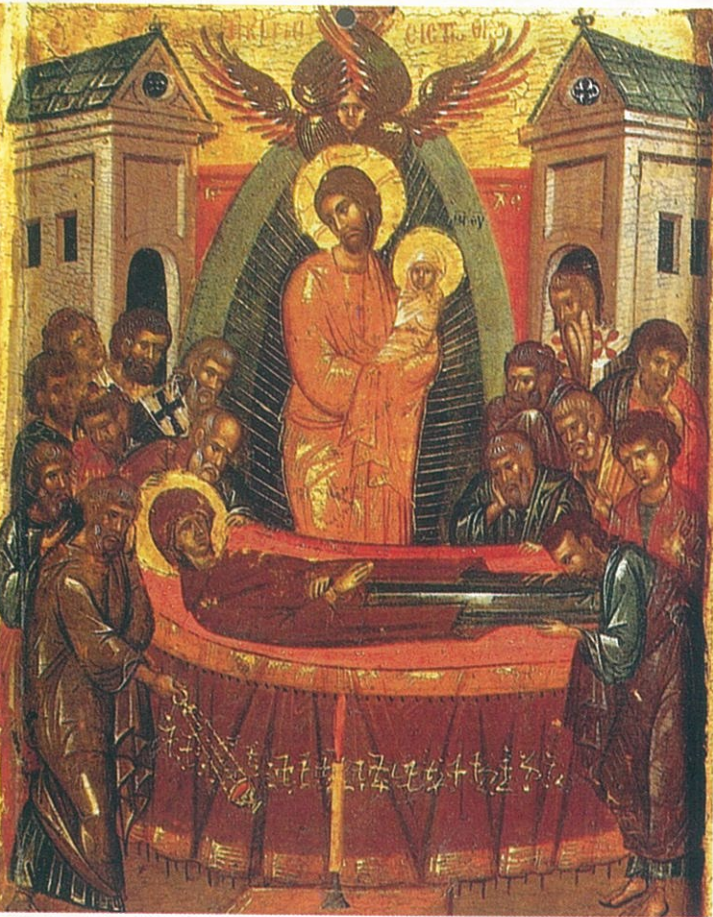
«Τῶν λυπηρῶν ἐπαγωγὰὶ χεϊμάζουσι τὴν ταπεινὴν μου ψυχὴν... ἀλλὰ προφθάσασα σῶσον

με». Κι ἀκόμη «Διάσωσον ἀπὸ κινδύνους τοὺς δούλους σου, Θεοτόκε...».

Αὐτὴ ἡ Παράκληση δὲν εἶναι τωρινὴ· αἰῶνες διαβάζεται· αἰῶνες κατατίθεται στὴν ψυχὴ ὡς παρηγορία, παραμυθία καὶ ἀγαλλίαμα. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν ἔχει τέλος. Γιατὶ εἶναι ὅπως ἡ ζωὴ ποὺ δὲν ἔχει τέλος, μόνο γίνεται μετάβαση καὶ πιὸ πολὺ, «μεταβολὴ τῶν θλιβομένων», καθὼς ματατίθεται μαζί Της «πρὸς τὴν Ζωὴν»... Βγαίνοντας ἀπὸ τὸ ναὸ παίρνει νὰ βραδύσει. Τοῦ μοσχολίβανου ἢ εὐωδία, ποὺ θυμίζει προσευχή, μᾶς ἀκολουθεῖ, ὅπως ἡ Χάρη Της. Μαζί μας ὡστόσο παίρνουμε καὶ τὴν εὐωδία τοῦ βασιλικοῦ, ποὺ ἀνυψώνει τὸν Δεκαπενταύγουστο σὲ Πάσχα τοῦ καλοκαιριοῦ.

Οἱ καμπάνες ἀκούγονται κι ἀπόψε, Παραμονὴ τῆς Παναγιᾶς, μέσα σὲ τούτη τὴ ζεστὴ καὶ θορυβώδη νύχτα, νὰ κομίζουν μῆνυμα διαφορετικὸ ἀπ' αὐτὸ ποὺ βιώνει ἢ καὶ προσπαθεῖ νὰ καταλάβει ὁ κόσμος τὶς μέρες ἐποῦτες: μέρες βεβαιωμένης κατάπαυσης ἀπὸ τῶν ἔργων του, μέρες διαθερισμοῦ καὶ ἀδείας. Ὅμως τὸ μῆνυμα ποὺ φέρνουν οἱ ἀπόβραδες καμπάνες εἶναι ἕνα: Ἐημερώνει τῆς Παναγιᾶς· ἐορτάζεται δηλαδή ἡ κορυφαία Της ἐορτή, αὐτὴ τῆς Πάνσεπτης Κοιμήσεώς Της.

Χαρμόσυνες, εϋλαλες και έορταστικές, λοιπόν, οί καμπάνες κομίζουν στους πιστούς χαρμολύπη και φως, ένω παράλληλα σηματοδοτούν και τó νόημα τής Γιορτής. Νόημα που δέν είναι άσχετο με τήν ίδια τή ζωή: «*Έν τή Κοιμήσει τόν Κόσμον ού κατέλιπες Θεοτόκε μετέστης πρòς τήν ζωήν Μήτηρ ύπάρχουσα τής ζωής...*». Γιατί; Μά, έπειδή «*Νενίκηται τής φύσεως οί όροι έν σοί Παρθένε Πάνσεπτε... ή μετά τόκον Παρθένος και μετά θάνατον ζωσα, σώζοις αεί, Θεοτόκε τήν κληρονομίαν σου...*».

Τò έρώτημα όμως είναι –και παραμένει να είναι για πολλούς– τó έξής: Ή δικιά μας ζωή πώς μπορεί να ψηλαφήσει τή ζωή Έκείνης; Πώς θα μεταποιηθεί από άπλή βιολογική συνέχεια, με τó έξάπαντος βέβαιο τέλος, σε όντως ζωή, σε έλπίδα και πίστη, δηλαδή έμπιστοσύνη, κατά τó παλιό λόγιο «του Θεού να γένει»;

Για να λειτουργήσει σωστά ή ζωή μας και να ξεπεραστούν οί όποιοσδήποτε συμπληγάδες του έπιθυμητικού κυρίως, είναι άπαραίτητο να

ζυγιάζεται με τó μέτρο τής διακρίσεως, τής προσευχής και τής αγάπης.

Τώρα πιά οί αυτοβεβαιότητές μας μία-μία έξατμίζονται και άπομένει μονάχα τó ισχυρό και κορυφαίο διερώτημα: γιατί ύπάρχω;

Στήν αντίπερα όχθη του κόσμου άπομένουν να μάς άτενίζουν με μάτια φωτεινά, όπως οί λαμπάδες στον βαθύ τόν Όρθρο, αυτοί που δέ θήτευσαν στην γοητεία του κόσμου, αλλά στην άπογοήτευση που δαψιλώς προσφέρει. Είναι εκείνοι που δέν έπέτρεψαν στον έαυτό τους ν' άποβάλλει τόν χιτώνα τής όλιγάρκειας και τής άρετής.

Γι' αυτούς ό Δεκαπενταύγουστος ήταν όντως ένα άκόμη Πάσχα· μιá διάβαση, ένα στάδιο άρετών – έστω και όλίγων ήμερών... Πάσχα ιερό και εύκατάνυκτο· μυρωμένο με άλισάχνη, βασιλικό, θυμίαμα και κομμένο ξερό χορτάρι.

Ήξεραν, βλέπεις, ότι τά χρόνια, οί μέρες, οί ώρες, οί στιγμές μαζεύονται τόσο γρήγορα, γι' αυτό και δέν έπαψαν μήτε μιá φορά να ξεκινούν τόν Δεκαπενταύγουστο με Νηστεία, να τόν κλείνουν με τή Θεία Μετάληψη και να τόν βιώνουν ως πέραςμα, από τήν άναμونه στη γοητεία τής Γιορτής κι από τή στέρηση στη χαρμολύπη τής Πανηγύρεως. Και τούτο, γιατί διαπίστωναν πώς ή Παναγία είναι «Μήτηρ τής ζωής» και «άμετάθετος έλπίδα»... Όπως και παραμένει στους άπαρακλήτους αυτούς καιρούς μας.

Άφαιρείς από τήν καθημερινότητα ό,τι τó σκοτεινό, τó βέβηλο, τó άχρηστο και στέκει άπέναντι στη Γιορτή μ' ένα στεφάνι από μνήμες: Μνήμες του χθές, που σου γνωστοποιούν τήν βεβαιότητα τής ρίζας και τής καταβολής, αλλά παράλληλα σε ένδύουν με χιτώνα στοργής και παραμυθίας. Όπως ή Χάρη Της. Γιατί Έκείνη στέκει από τó πρώτο άνοιγμα των ματιών άπέναντί σου και σε κρύβει μέσα στο Τίμιο Μαφόρι Της όταν,

«των λυπηρών έπαγωγαι χειμάζουσι τήν ταπεινή (σ)ου ψυχήν...».

Μεσημέρι Δεκαπενταυγούστου, μετά τή Θεία Λειτουργία, με μελτέμι αλλά και συννεφοκάμμα. Ή χαρμολύπη γίνεται τó στάδιο μέσα στο όποιο δοκιμάζεις τήν άντοχή σου στην καλοσύνη Της, καθως καταανοείς με σιγουριά τήν προστασία Της, αλλά και τήν άφιλοτιμία μας...

(Ήμερολογιακά Ίχνογραφήματα)

Ὁ π. Νικόλαος Καραπαπαδάκης

Στ. Τό «Εὐχαριστήριον»

Τὴν ἴδια ἡμέρα, στὶς 5 μ.μ. ἔγι-
νε ἡ κηδεῖα τοῦ Εὐστρατίου εἰς τὸ
Α' Νεκροταφεῖο Ἀθηνῶν εἰς τὴν
ὁποία ἔλαβε μέρος καὶ ὁ π. Νικό-
λαος. Καὶ ὁ ἴδιος ἀναφέρει στὸ
Ἡμερολόγιό του: «Ἀφοῦ συμψάλα-
με ὅλοι τὴν Ἀκολουθία, μετὰ τὸ
τέλος τοῦ τροπαρίου «Δεῦτε τελευ-
ταῖον ἀσπασμόν...», ἐζήτησα ἄδεια
ἀπὸ τὸν προϊστάμενο Ἐφημέριο
νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ δώσω καὶ
εὐχαριστήριον εἰς τὸν Θεό, διὰ τὸν
υἱόν μου. Καὶ μοῦ ἐπέτρεψε. Καὶ
γονυπετῆς ἐδεήθην τὰ ἐξῆς: «Σὲ
εὐχαριστῶ, Θεέ μου, διὰ τὸν χωρισμόν τοῦ υἱοῦ μου
Εὐστρατίου, τοῦ ὁποίου ἡ μακαρία ψυχὴ πορεύεται
σήμερον ἀπὸ τὸν ἐπίγειον τοῦτον κόσμον εἰς τὸν
ἐπουράνιον Πατέρα του, εἰς τοὺς κόλπους Ἀβραάμ,
Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. Δός, Κύριε, καὶ εἰς ἐμέ τὴν ὑπο-
μονὴν τοῦ δικαίου Ἰώβ, νὰ τὴν φυλάσσω καὶ νὰ τὴν
ἔχω παρακαταθήκην εἰς ὅλην μου τὴ ζωὴ.

Υἱέ μου, Εὐστράτιε, ἀρνοῦμαι πλέον νὰ ὀνομάζο-
μαι πατέρας σου, διότι δὲν δύναμαι νὰ σὲ συνοδεύ-
σω πέραν τοῦ τάφου. Ὑπαγε εἰς τὸν ἐπουράνιον Πα-
τέρα σου καὶ ἀπόδωσε τὰ ἔργα, ποὺ ἔπραξες κατὰ
τὰ 30 ἔτη τῆς ζωῆς σου. «Μακαρία ἡ ὁδός, ἣ πορεύ-
ει σήμερον, ὅτι ἠτοιμάσθη σοι τόπος ἀναπαύσεως».
Αἰωνία σου ἡ μνήμη, υἱέ μου, Εὐστράτιε.

Ἐπειτα ἐστράφηκα πρὸς τοὺς οἰκείους τῶν ἄλλων
νεκρῶν, τῶν ὁποίων ἡ κηδεῖα θὰ γινόταν ἐν συνε-
χείᾳ, τοὺς ὠμίλησα καὶ τοὺς εἶπα: Μητέρες, ἀδελφοί
καὶ συγγενεῖς, δοξάσατε καὶ σεῖς τὸν Θεόν, γιατί
σήμερον οἱ ψυχές τῶν νεκρῶν σας πορεύονται εἰς
τὸν ἐπουράνιον Πατέρα των, ἐν κόλποις Ἀβραάμ,
Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. Μὴ γογγύσετε, ἀλλὰ εὐχαριστή-
σετε τὸν Κύριο, ὁ ὁποῖος θὰ σᾶς ἐνισχύσῃ μετὰ τὴν
ὑπομονὴν τοῦ πολυάθλου καὶ δικαίου Ἰώβ. Ἀδελφοί
μου, δὲν μᾶς ἀδικεῖ ὁ Θεός, ἀλλὰ μᾶς ἀγαπᾷ καὶ
μᾶς δοκιμάζει, καθὼς μᾶς λέγει καὶ τὸ ρητόν: «Ὁν
ἀγαπᾷ Κύριος, παιδεύει». Ἐκεῖνος μᾶς παίρνει μό-
νον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖο τοῦ ὀφείλομεν. Γι' αὐτὸ προσευ-
χηθεῖτε καὶ σεῖς καὶ πείτε: Αἰωνία σας ἡ μνήμη,
ἀδελφοί μας, Νεκροί».

Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ καὶ ὁ προϊστάμενος τοῦ Νεκροτα-
φείου καὶ ἕνας ἄλλος ἐφημέριος μοῦ εἶπαν μετὰ συ-
γκίνησι: «Πάτερ μου, ἐδῶ εἴμεθα περισσότερο ἀπὸ
25 χρόνια καὶ ποτὲ δὲν εἶδαμε καὶ δὲν ἀκούσαμε
πατέρα νὰ ψάλῃ τὴ νεκρώσιμη Ἀκολουθία τοῦ υἱοῦ

τοῦ καὶ νὰ δίδῃ τοιοῦτον εὐχαρι-
στήριον εἰς τὸν Θεόν. Ἀσφαλῶς κά-
ποια ἀόρατη δύναμις σὲ συγκράτη-
σε καὶ δὲν συγκινήθηκες μέχρι τέ-
λους τῆς ὁμιλίας σου. Αὐτὸ θὰ μέ-
νει ἐνθύμιον ἐναυῆθα. Καὶ ἐγὼ τοῦ
εἶπα. Μάλιστα, πάτερ μου, καὶ ἐγὼ
ἐννόησα τοῦτο, διότι εἶναι τὸ πέ-
μπτο εὐχαριστήριον ποὺ δίδω στὸν
Κύριο, ὁ ὁποῖος μοῦ πῆρε ἄλλα τρία
τέκνα ἡλικίας ἄνω τῶν 20 ἐτῶν καὶ
τὴ σύζυγό μου. Καὶ δὲν θὰ ἀπελπι-
σθῶ, διότι «ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύ-
ριος ἀφέιλαιο. Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου
εὐλογημένον».

Ζ. Ὁ Θεὸς δοκιμάζει, ἀλλὰ δὲν ἐγκαταλείπει

Ὁ π. Νικόλαος ἔμεινε ἀκόμη στὴν Ἀθήνα 15 ἡμέ-
ρες καὶ ἔπειτα ἐπέστρεψε στὸ Βόλο. Καὶ ἀναφέρει
πάλι ὁ ἴδιος: «Καὶ ὅταν ἐπλησίασα καὶ εἰσῆλθα εἰς
τὸν οἶκον μου καὶ εἶδα τὰ διάφορα φορέματα τῶν
τεσσάρων τέκνων μου, συγκινήθηκα καὶ ἔκλαψα πι-
κρά. Καὶ στὴν ἀπελπισία μου, καθὼς δὲν ἔβλεπα
κανένα ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς μου νὰ εἶναι πλησίον
μου, γιὰ νὰ μὲ παρηγορήσῃ, ἐπλησίασα εἰς τὸ εἰκο-
νοστάσιο ἐνώπιον τῶν Εἰκόνων τῆς Θεοτόκου καὶ
τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ καὶ ἐδεήθην εἰς τὴν Θεο-
τόκον καὶ εἶπα: Ὑπεραγία Θεοτόκε, δός μου παρη-
γορία καὶ ὑπομονὴν, διότι φλογίζομαι τὴν ὥρα
αὐτήν. Σὺ εἶσαι ἡ ἐλπίς τῶν ἀπελπισμένων. Σὺ
εἶσαι ἡ προστάτις τῶν θλιβομένων καὶ ἀπελπισμέ-
νων. Σὺ στείλε μου ἄνθρωπον, ὅποιον θέλεις, νὰ μὲ
ἐκτιμήσῃ καὶ νὰ μὲ ὑπηρετήσῃ στὰ γηρατεῖά μου».

Μετὰ τὴ δέηση αὐτὴ ὁ π. Νικόλαος κάθισε καὶ
ἔγραψε ἐπιστολὲς σὲ δύο ἐξαδέλφους του, στὸν Θεο-
λόγον καὶ στὸν Δημήτριο Ἀναγνωστάκη στὴν Ἐπα-
νωμὴ Θεσσαλονίκης. Ὁ δεύτερος, μόλις πῆρε τὴν
ἐπιστολήν του, τὴ διάβασε ἐνώπιον τῆς συζύγου του
καὶ τῆς θυγατέρας του, τῆς Μαρίας Ἀναγνωστάκη,
ἡ ὁποία τότε ἦταν 15 ἐτῶν. Καὶ συγκινήθηκαν ὅλοι
καὶ ἔκλαψαν γιὰ τὰ παθήματα τοῦ συγγενῆ τους.
Καὶ ἡ Μαρία πῆρε τὴν ἀπόφαση καὶ εἶπε στοὺς γο-
νεῖς της: Ἐγὼ θὰ πάω. Καὶ ἦλθε ἀμέσως. Καὶ ἔμει-
νε κοντὰ του. Καὶ δὲν παντρεύτηκε γιὰ χάρη του.
Καὶ τὸν ὑπηρετήσε μέχρι τέλους μετὰ ἀφοσίωση, σὰν
πραγματικὴν τὴν κόρη. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος τὴν ἀγά-
πησε σὰν παιδί του, τὴν υιοθέτησε καὶ τὴν ἔκανε
θυγατέρα του. Καὶ ἦταν γνωστὴ ὡς «ἡ Μαρία τοῦ
Παπᾶ».

(Συνεχίζεται)

Ἄνορθόδοξες «Θεραπείες» τῆς Νέας Ἐποχῆς (Β')

Τοῦ Πρωτ. κ. Βασιλείου Α. Γεωργοπούλου Δρος Θ.

1. Aura-Soma

Τὸ Aura-Soma πρωτοεμφανίστηκε στὶς ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ 1980 ἀπὸ τὴν φαρμακοποιοὺ Βίκυ Γουὸλ διαδόθηκε τάχιστα καὶ διαφημίζεται καὶ στὴν Ἑλλάδα. Κατὰ τοὺς ἰσχυρισμούς τους «ἡ θεραπεία αὐτὴ συνίσταται –ἀνάμεσα στὰ ἄλλα– στὴ χρῆση τοῦ περιεχομένου 94 μικρῶν, γυάλινων, γωνιαίων μπουκαλιῶν (ἀριθμοῦνται 0-93), κάθε ἓνα ἀπὸ τὰ ὁποῖα περιέχει δυὸ –διαφορετικῶν χρωμάτων– ἐπίπεδα ὑγρῶν»¹.

Τί εἶναι ὅμως στὴν πραγματικότητα καὶ ποῦ στηρίζεται τὸ ἐν λόγω νεοεποχίτικο καὶ δῆθεν «θεραπευτικό» σύστημα τοῦ Aura-Soma, ποῦ διαφημίζεται ὡς «Εἶσαι τὰ χρώματα ποῦ διαλέγεις»²; Ὁ Μάικ Μπούθ, ὁ πιὸ πιστὸς μαθητὴς καὶ διάδοχος τῆς Βίκυ Γουὸλ ποῦ τὸ δημιούργησε, ἀποκαλύπτει: «ἡ δελεαστικὴ, αἰσθησιακὴ πλευρὰ δὲν εἶναι ἡ μοναδικὴ σχετικὰ μὲ τὰ ἔλαια τοῦ Αὔρα-Σῶμα. Ὑπάρχουν πολλὰ περισσότερα. Τὸ Αὔρα-Σῶμα συνδέεται μὲ συστήματα ἀρχαίας Σοφίας, ὅπως τὸ Δέντρο τῆς Ζωῆς ἀπὸ τὴν Καμπάλα, τὰ Ταρὸ καὶ τὸ κινεζικὸ Ι Τσινκ. Ἡ ἀποκάλυψη τῶν χρωμάτων συνδέεται ἐπίσης μὲ τὸ Ἰνδουιστικὸ σύστημα τῶν Τσάκρας. Ὑπάρχουν ἐπίσης πολλές ἀκόμη ἐνδιαφέρουσες ἀναφορὲς στὴν ἀρχαία σοφία»³.

Τί παρατηροῦμε ἐν προκειμένῳ σχετικὰ μὲ τὸ ἐν λόγω νέο-εποχίτικο «θεραπευτικό» σύστημα; Ὅτι θεμελιώνεται ἐξ ὀλοκλήρου σὲ ἀντιχριστιανικὲς ἀποκρυφιστικὲς πρακτικὲς καὶ δοξασίαις καὶ στερεῖται καὶ τῆς παραμικρῆς ἐπιστημονικῆς βάσης.

Ἐπιπλέον, στὸ ἐν λόγω σύστημα ὑπάρχουν πολλές ἀκόμα παράμετροί του, ποῦ σχετίζονται μὲ τὸν ἀποκρυφισμὸ ὅπως π.χ. γιὰ νὰ γίνῃ ὑποτίθεται ἐνεργοποίηση τῶν οὐσιῶν ποῦ περιέχουν τὰ μπουκάλια γίνεταί χρῆση Καμπαλιστικῶν ἐπικλήσεων⁴. Ἀκόμα στὰ μπουκάλια Ν 50-64 δόθηκαν τὰ ὀνόματα 14 «Ἀναληφθέντων διδασκάλων τῆς πλανητικῆς Ἱεραρχίας». Διαπιστώνουμε δηλαδὴ ἐδῶ τὴν χρῆση ὁρολογίας καὶ δοξασιῶν θεοσοφικῶν καὶ ὄχι μόνο⁵.

Καὶ στὸ ἐρώτημα, πῶς «θεραπεύουν» τὰ χρώματα, τὰ ἔλαια, οἱ οὐσίες γενικὰ τοῦ Aura-Soma δίνεταί ὡς ἀπάντηση τῶν ὁπαδῶν του, ὅτι θεραπεύουν μὲσω τῆς «ζῶτικῆς ἐνέργειας τῶν Δασκάλων» ποῦ ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ τὶς ἀκτίνες «ποῦ ἀφομοιώνονται ἀπὸ τὰ ὄργανα καὶ τὰ φυτὰ ποῦ ἔχουν τὸ ἀντίστοιχο χρῶμα»⁶. Βλέπουμε, δηλαδὴ, μιὰ ἀκόμα

τυπικὴ ἀποκρυφιστικὴ ἀπάντηση.

2. Θεραπεία πνευματικῆς ἀπόκρισης

Ἰδρυτὴς τῆς ἐν λόγω ἀνορθόδοξης «θεραπευτικῆς» μεθόδου εἶναι ὁ Robert Detzler, πάστορας τῆς αἰρετικῆς κίνησης Unity Church, σὲ συνεργασία μὲ τοὺς Κλάρκ καὶ Σάρον Κάμερον. Στὸ ἐν λόγω σύστημα συναντᾷ κάποιος σύνθεση στοιχείων ἀπὸ τὴν παρα-χριστιανικὴ - πανθειστικὴ κίνηση τῆς «Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης» - θετικῆς σκέψης καὶ ἀποκρυφισμοῦ⁷. Βάσει τοῦ προγράμματος ἐργασίας τῆς «Θεραπείας πνευματικῆς ἀπόκρισης» (Spiritual Response Therapy) ἀποτελοῦν ἐπίσης οἱ «ἐσωτερικὲς» ἀνακαλύψεις τοῦ ἰδρυτῆ σχετικὰ μὲ τὸ Θεό, τὴν ψυχὴ, τὸν κύκλο τῆς ζωῆς κ.ἄ.

Κατὰ τοὺς ὁπαδούς τοῦ συστήματος ἡ «θεραπεία» στοχεύει στὴ διερεύνηση, στὸν προσδιορισμὸ καὶ τὴν ἐλευθέρωση τῶν «ψυχικῶν ἀρχείων» ἀπὸ τραυματικὰ περιστατικά. Ποιὰ εἶναι αὐτὰ τὰ «ψυχικὰ ἀρχεῖα»; Κατὰ τὴν μέθοδο τὰ «ψυχικὰ ἀρχεῖα» ταυτίζονται μὲ τὰ λεγόμενα «Ἀκασικὰ ἀρχεῖα», ἓνα θεμελιώδη, δηλαδὴ, ὄρο γιὰ πολλές ἀποκρυφιστικὲς κινήσεις⁸.

Νεοεποχίτικη καὶ ἀποκρυφιστικὴ ὁρολογία, ὅπως π.χ. «ἐπαφή μὲ τὸν ἀνώτερο ἐαυτὸ μας» καὶ σύνδεση μὲ τὸν «ἐσωτερικὸ Ὁδηγὸ μας» συναντᾶμε καὶ σὲ ἄλλες θεωρητικὲς ἀρχές τῆς ἐν λόγω μεθόδου. Ἀπὸ τὴν μέθοδο, ἐπίσης, δὲν ἀπουσιάζει καὶ ἡ ἀντιχριστιανικὴ πλάνη τῆς μετενσάρκωσης, καθὼς οἱ ὁπαδοὶ τῆς «Θεραπείας πνευματικῆς ἀπόκρισης» (SRT) ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ μέθοδός τους ἐρευνᾷ ἐνέργειες καὶ περιστατικὰ «προηγούμενων ζωῶν»⁹.

(συνεχίζεται)

Σημειώσεις

1. Εἰρήνη Νταλίχωβ - Μάικ Μπούθ, Aura-Soma, Ἀθήνα 2002, σ. 11. *Panorama der neuen Religiosität*, ὅπ.π., σσ. 118-119.
2. Εἰρήνη Νταλίχωβ - Μάικ Μπούθ, Aura-Soma, ὅπ.π., σ. 12.
3. Ὁπ.π., σ. 12.
4. Ὁπ.π., σ. 72
5. Ὁπ.π., σσ. 302-303. *Panorama der neuen Religiosität*, ὅπ.π., σ. 118
6. Ὁπ.π., σσ. 304
7. Βλ. <http://www.religio.de/lex/Daten/S/srt.html>.
8. Βλ. Π. Γράβιγγερ, *Ἐγκυκλοπαίδεια Ἐσωτερισμοῦ καὶ Ἀποκρύφου Γνώσεως*, Τόμος Α', Ἀθήνα 1974, σσ. 124-125. J.M. Greer, *Enzyklopädie der Geheimlehren*, München 2005, σ. 32.
9. Βλ. <http://www.iathiein.gr/print.php?id=1174325651&archive>

Του Πρωτ. κ. Βασιλείου Θερμού

ΟΙ ΨΑΛΤΕΣ μας αναντίρρητα αμείβονται λιγότερο από όσο κοπιάζουν. Ξυπνούν από νωρίς για τὸν ὄρθρο, στέκονται ὄρθιοι γιὰ ὥρες, στεροῦνται ἐκδρομῶν καὶ ἄλλων εὐκαιριῶν μὲ τὴν οἰκογένειά τους κατὰ τὰ σαββατοκύριακα καὶ τὶς ἑορτές, κρατοῦν τοὺς ναοὺς μας ἐν λειτουργίᾳ τὶς καθημερινές μὲ ὅποιεσδήποτε καιρικές συνθήκες, καὶ ὅλα αὐτὰ γιὰ σχετικὰ λίγα χρήματα. Στους ψάλτες μας εἴμαστε, λοιπόν, εὐγνώμονες.

Γιατί μπορεί κάποιος νὰ ὑποβάλλεται σὲ κόπους καὶ θυσίες χωρὶς σημαντικὴ ἀνταμοιβή,

Ποιμαντική ἐνὸς ἔρωτα...

σὲ μιὰ ἐποχὴ μάλιστα ὑλιστικοῦ φρονήματος; Μόνο ἓνας ἔρωτας εἶναι σὲ θέση νὰ ὑπερνικᾷ τὶς δυσκολίες καὶ τὶς ἀντίρροπες δυνάμεις. Αὐτὸ μαρτυροῦν ὅσοι ἔχουν τὴν ἐμπειρία ἐνὸς ἰσχυροῦ ἔρωτα.

Αὐτὸ μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἐμπειρία τῶν ψαλτῶν μας. Μιλοῦν γιὰ «ἔρωτα» μὲ τὸ ἀναλόγιο, μὲ τὴν τέχνη τους. Αὐτὸς ὁ ἔρωτας τοὺς ἐμπνέει νὰ παραμένουν στὸ ἐκκλησιαστικὸ τους διακόνημα ἀκόμη καὶ ὅταν δὲν εἶναι εὐχαριστημένοι μὲ τὶς ἀπολαβές τους ἢ μὲ τὴ συμπεριφορὰ τῶν κληρικῶν τοῦ ναοῦ. Αὐτὸς ὁ ἔρωτας τοὺς παρακινεῖ νὰ μελετοῦν ψάλλοντας κατ' οἶκον, ἀλλὰ καὶ νὰ ψάλλουν χωρὶς σκοπιμότητα, γιὰ δική τους τέρψη.

Ὅμως, ἡ ποιμαντικὴ μας ἐμπειρία μᾶς ἔχει πείσει πὼς κάθε ἔρωτας χρειάζεται τὴν ποιμαντικὴ του. Ὑπάρχει ἔρωτας ὑγιῆς μὲ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα καὶ ἔρωτας νοσηρὸς μὲ καταστροφικὲς συνέπειες. Ὁ ἔρωτας εἶναι ὑγιῆς ὅταν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν του καὶ τοὺς ἄλλους καὶ δὲν κλείνει τὸ ζευγάρι ἐγωκεντρικὰ στὸν

ἑαυτό του. Ὅταν, δηλαδή, ἀποτελεῖ ξεχείλισμα ἀγάπης καὶ προσφορᾶς καὶ ὄχι αὐτοερωτική κίνηση, ἐγκλωβισμὸ στὴν ἀτομικὴ ἀπόλαυση.

Οἱ αὐτονόητες ἀρχές τῆς ποιμαντικῆς τοῦ ἔρωτα δὲν φαίνεται νὰ ἐφαρμόζονται καὶ στὸν ἔρωτα τῶν ψαλτῶν μὲ τὴν τέχνη τους. Μᾶλλον οὔτε κἂν τυγχάνουν ἀναγνωρίσεως. Ἄν ἀκουστεῖ σὲ ἱερατικούς κύκλους ἢ φράση «ποιμαντικὴ τῶν ψαλτῶν» ἢ πιθανότερη ἀντίδραση θὰ συνίσταται στὴν ἐρώτηση «τί εἶναι αὐτό;»

Ἄν βέβαια δὲν συνηθίζουμε νὰ ἀσκοῦμε ποιμαντικὴ, τότε εὐλογα δὲν ἀσχολούμαστε οὔτε μὲ τοὺς ψάλτες μας. Ἄν ὅμως ἐπιχειροῦμε νὰ ἐργαζόμαστε ποιμαντικὰ ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, σὲ ποικιλία συνθηκῶν (νέοι, οἰκογένειες, ἀσθενεῖς, πενθοῦντες, μετανάστες κ.π.ᾶ.), ἡ ἀπουσία ποιμαντικῆς ἐργασίας μὲ τοὺς ψάλτες μας μοιάζει δυσερμήνευτη. Πὼς νὰ ἐξηγήσουμε τὴν ποιμαντικὴ ἀδιαφορία γιὰ ἐκείνους ποὺ ἀποτελοῦν ἄμεσους συνεργάτες μας; Πὼς, ἐνῶ ἀναπτύσσουμε ἐπινοητικὲς ιδέες γιὰ νὰ φέρομε κοινὰ στὸ Θεὸ πλῆθος ἄλλων κατηγοριῶν συνανθρώπων μας, παραμένουμε ἀπόλυτα παθητικοὶ γιὰ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι διαμορφώνουν κατὰ τὸ ἥμισυ (τὸ ἄλλο μισὸ εἶναι δική μας εὐθύνη) τὴν στάση τῶν λαϊκῶν ἀπέναντι στη Λατρεία μας;

Εἶναι πράγματι ἀπορίας ἄξιον πὼς ἀξιόλογοι κληρικοὶ (πρεσβύτεροι καὶ ἐπίσκοποι) δὲν ἔχουν ἀποπειραθεῖ νὰ διορθώσουν κάποια ἀπὸ τὰ δεινὰ τοῦ ἀναλογίου. (Ἴσως βέβαια κάποιοι νὰ προσπάθησαν καὶ νὰ μὴν τὰ κατάφεραν). Βρέθηκα σὲ ναὸ μὲ ἀναλόγιο ὑπέροχο ἀπὸ μουσικῆς ἀπόψεως, μὲ ἀλληλουϊάριο, μὲ τὶς εὐχές στὴ θέση τους, μὲ λειτουργὸ εὐλαβέστατο, μὲ κήρυγμα δυνατὸ. Διάβασαν μάλιστα καὶ τὶς ἐννέα ὠδὲς τοῦ κανόνα. Ἐ, λοιπόν,

Τὰ ἐρωτήματά σας καὶ οἱ προτάσεις σας
νὰ ἀπευθύνονται στὸν π. Βασίλειο Θερμό,
Ἐρατοῦς 11, Παλλήνη 153 51 ἢ στὸ
thermosv@otenet. gr.

ήμουν στο ιερό βήμα και δέν κατάλαβα λέξη! 'Από όλον τόν κανόνα δέν κατάλαβα ούτε μία λέξη! Τόσο κακός ήταν ό συνδυασμός βιασύνης και άρθρωσης.

«Μά, πώς άσκειται ποιμαντική τών ψαλτών;» θά άναρωτηθεί κάποιος. "Ας άρχίσουμε άπό τό μητροπολιτικό επίπεδο. Διοργανώνουμε συχνά ιερατικά συνέδρια, συνάξεις πρεσβυτερών, έκδηλώσεις νέων, γεύματα σε ιδιαίτερες κατηγορίες συνανθρώπων μας κ.ά. Μέ τους ψάλτες μας τί γίνεται; "Αν έξαιρέσουμε πότε-πότε κάποια γεύματα για να τους τιμήσουμε ή κάποια διάλεξη σε θέματα μουσικολογίας και ψαλτικής, άπουσιάζει όποιαδήποτε σοβαρή προσπάθεια να μνηθούν στο νόημα τής Λατρείας τήν όποία διακουούν. Πόσες δυνατότητες θά άνοιγαν (για τους καλοπροαίρετους έξ αυτών που έλπίζουμε να είναι οί περισσότεροι) αν συστηματικά έκαλούντο σε συνάξεις στις όποιες θά αναλύονταν με εύληπτο και εύχαριστο τρόπο τό νόημα διαφόρων τροπαρίων και εύχών! Πόσοι πνευματικοί όρίζοντες θά άνοιγαν γι' αυτούς αν τους βοηθούσαμε να αντιλαμβάνονται τί ψάλλουν!

Τό ίδιο και αν έπιχειρούσαμε μίαν άπλή διδασκαλία έκκλησιολογίας. Να τους βοηθούσαμε να κατανοήσουμε μέσω βιβλικής και πατερικής θεμελίωσης τί θά πεί «Σώμα Χριστού» του όποιου άποτελούν φωνή, τί σημαίνει να ψάλλουν με έγνοια για τό έκκλησίασμα και όχι για τήν επίδειξή τους. Να τους δείχναμε και με πρακτικές άσκήσεις και δοκιμές πώς πρέπει να βελτιώσουν τήν άρθρωσή τους και τόν ρυθμό τους κατά τήν άνάγνωση, τήν έμμελή άπαγγελία του άποστόλου και τόσα άλλα. Να τους ύποδείξουμε εν τοις πράγμασι πώς έννοούμε τήν έπιθυμητή ένταση τών μεγαφώνων. Τα άρρωστήματα του αναλογίου δέν θεραπεύονται με γενικόλογες ύποδείξεις αλλά με συγκεκριμένη καθοδήγηση.

Έπειδή οί έπίσκοποι μας είναι έπιβαρυνένοι με πληθώρα καθηκόντων, ίσως θά είναι σκόπιμο έμεις οί πρεσβύτεροι να τους έπισημάνουμε τήν άνάγκη μιās τέτοιας ποιμαντικής τών ψαλτών. "Αλλωστε είμαστε έμεις που ζούμε στην καθημερινότητα τής ένορίας τις ποικίλες άτέλειες του αναλογίου όταν μās έπισκέπτεται ό έπίσκοπος όλα μοιάζουν τέ-

λεια. Και χρειάζεται να έχουμε ύπ' όψιν μας, επίσης, ότι μία τέτοια προσπάθεια για να πετύχει άπαιτεί διάρκεια και συστηματικότητα, π.χ. ανά τρίμηνο. Μεμονωμένες άπόπειρες που γρήγορα ξεχνιούνται ισοδυναμούν με μηδέν. Και στο θέμα τής διάρκειας και συστηματικότητας δέν παίρνουμε πολύ καλό βαθμό στον τόπο μας γενικά. (Στους ψάλτες που θά δυσφορήσουν θά ύπενθυμίσουμε ότι και αυτοί είναι ύποχρεωμένοι να έπιμορφώνονται, ως στελέχη του έκκλησιαστικού οργανισμού).

Η ενεργοποίηση τής ποιμαντικής τών ψαλτών σε επίπεδο μητροπόλεως έχει και τό πρόσθετο πλεονέκτημα ότι κλείνει τις δυνατότητες διαφυγής κάποιου ψάλτη προς άλλη ένορία τής ίδιας μητροπόλεως στην περίπτωση κατά τήν όποία δέν έπιθυμεί να συμμορφωθεί προς τις συστάσεις τών ιερέων. Η ένιαία τακτική στηρίζει τις πρωτοβουλίες μας και τις έπιτρέπει να καρποφορήσουν. Μέχρι τώρα έχθρος κάποιων πρωτοβουλιών έφημερίων για δόρθωση κακώς κειμένων ύπήρξε ό φόβος ή και ή άπειλή ότι ό ψάλτης θά άναζητήσει άλλη ένορία.

Αλλά και στο ένοριακό επίπεδο μπορούμε να δράσουμε, με τρόπο που θά δοκιμαστούν οί δεξιότητες διαπροσωπικής μας έπικοινωνίας. Θα χρειασθεί φιλική έπαφή με τους ψάλτες μας, έννημέρωσή τους για τή Λατρεία (ή όποία στην πραγματικότητα θά είναι κατήχηση), ίλαρότητα και άγάπη, αλλά και άνυποχώρητη σταθερότητα όταν ό ψάλτης έννοει να παραβιάζει βασικές άρχές τής Λατρείας μας. Βάση και προύπόθεση όλων αυτών, φυσικά, είναι μία ζωή και συμπεριφορά μας τέτοια που θά κάμει τόν ψάλτη να μās σέβεται και να μās έκτιμā. Διότι μόνο ύπ' αυτές τις συνθήκες μπορούμε να έμπνεύσουμε τους συνεργάτες μας αυτούς να μās άκούσουν. "Όπως και ό άπόστολος Παύλος προς τους πρεσβύτερους τής Έφέσου: *«νύκτα και ήμέραν ούκ έπαυσάμην μετά δακρύων νουθετών ένα έκαστον»* (Πράξ. 20: 31).

Να μās άκούσουν πώς ένας έρωτας για τήν τέχνη τους μπορεί και πρέπει να μεταποιηθί σε έρωτα προς τόν Χριστό και τό Σώμα Του, τους πραγματικούς ανθρώπους. Διότι χάριν αυτών και μόνο ύπάρχουμε όλοι, κληρικοί και ψάλτες.

Τί ρίπτεται στὸν κεκοιμημένο στὸ τέλος τῆς κηδείας

Τοῦ Πρωτ. Θεμιστοκλέους Στ. Χριστοδούλου, Δρος Θ.

Ἐρώτηση: Κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ταφὴ ποὺ κάνει ὁ ἱερέας, τί πρέπει νὰ ρίπτεται στὸν κεκοιμημένο;

Ἀπάντηση: Κατὰ τὴν κηδεία, ὅταν φθάσει ἡ νεκρικὴ πορεία στὸ κοιμητήριο κι ἀφοῦ προηγηθεῖ ἡ τέλεση τοῦ Τρισαγίου κι ἐφόσον τοποθετηθεῖ ἡ σορὸς στὸν τάφο, λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὴν κανδήλα μὲ τὸ λάδι καὶ ἀπαγγέλει τὸν ψαλμικὸ στίχο: «*Ῥαντιεῖς με ὑσώπω καὶ καθαρισθήσομαι· πλυνεῖς με, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι*» (Ψαλμ. 50,7). Στὴ λέξη «πλυνεῖς με» ρίχνει ὅλο τὸ λάδι τῆς κανδήλας πάνω στὸν κεκοιμημένο. Κατόπιν παίρνει στὰ χέρια του ὁ ἱερεὺς τὸ φτιάρι καὶ ρίχνει χῶμα στὸν κεκοιμημένο ἀπαγγέλοντας τὸν ψαλμικὸ στίχο: «*Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. Γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσει*» (Ψαλμ. 24,1). Στὶς λέξεις «Γῆ εἶ» ρίχνει σταυροειδῶς πάνω στὸν κεκοιμημένο τὸ χῶμα κι ἀμέσως βάζει τὸ «Δν' εὐχῶν». Ἡ κηδεία στὸ σημεῖο αὐτὸ τελειώνει.

Γιὰ τὴ ρίψη χῶματος στοὺς κεκοιμημένους ἀναφέρεται γιὰ πρώτη φορὰ στὴ χειρόγραφη λειτουργικὴ παράδοση ὁ χειρόγραφος κώδικας τῆς Κρυπτοφέρρης (Crypt. gr. Γ.β.Χ (X αἰ.)) ποὺ περιέχει καὶ τὴν πρώτη νεκρὴ ἀκολουθία εἰς κοιμηθέντας: «λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ σκαλίδριον μὲ τὰς χεῖρας καὶ σφραγίζει τὸν τάφον μετὰ τοῦτο σταυροειδῶς».

Σὲ μερικὰ μέρη ἀντὶ γιὰ λάδι κανδήλας ρίχνουν οἱ ἱερεῖς οἶνο. Τὸ σωστότερο εἶναι ἡ ρίψη λαδιοῦ. Αὐτὸ ἔχει τὰ ἐρείσματά του σὲ πολὺ παλαιὰ παράδοση. Ἦδη ὁ ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης στὰ συγγράμματά του ἀναφέρει ὅτι τὸ λάδι εἶναι αὐτὸ ποὺ χρησιμοποιεῖται στοὺς κεκοιμημένους. Ἀναφέρει μάλιστα ὅτι ὅπως τὸ ἐπορκιστικὸ λάδι ποὺ διαβάζει ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία στοὺς βαπτισμένους μὲ τὸ ὅποιο καὶ ἀλλεῖφονται, συμβολίζει τὴν ἀνάληψη τῶν πνευματικῶν ἀγῶνων, ὅπως συνηθίζον νὰ κάνουν καὶ οἱ ἀθλητές πρὶν μπουν στὸ στάδιο, τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ στὴν κηδεία ὅπου καὶ ὁ κεκοιμημένος ἀλείφεται μὲ λάδι γιὰ ἀνάληψη νέων ἀγῶνων. Ἄλλωστε καὶ ἡ ἄλλη ζωὴ στὴν ὁποία μετατίθεται ὁ κάθε κεκοιμημένος, συνιστᾷ ἓνα νέο πνευματικὸ στάδιο, ἀγῶνα. «Μετὰ δὲ τὸν ἀσπασμὸν ἐπιχέει τῶ κεκοιμημένῳ τὸ ἔλαιον ὁ ἱεράρχης. Μέμνησο δὲ, ὅτι κατὰ τὴν ἱεράν Θεογενεσίαν πρὸ τοῦ θειοτάτου βαπτίσματος πρώτη μέθεξις ἱεροῦ συμβόλου δωρεῖται τῶ τελουμένῳ, μετὰ τὴν ὀλικὴν τῆς προτέρας ἐσθῆτος ἀπαμφίασιν, τὸ τῆς χρίσεως ἔλαιον ἐν τέλει δὲ νῦν ἀπάντων ἐπὶ τῶ κεκοιμημένῳ τὸ ἔλαιον ἐπιχέεται. Καὶ τότε μὲν ἡ τοῦ ἐλαίου χρίσις, ἐπὶ τοὺς ἱερούς ἀγῶνας ἐκάλει τὸν τελούμενον· νῦν δὲ τὸ ἐπιχεόμενον

ἔλαιον ἐμφαίνει κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἱερούς ἀγῶνας ἀθλήσαντα καὶ τελειωθέντα τὸν κεκοιμημένον» (Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, PG 3, 565 A). Χαρακτηριστικὰ ἀναφέρει καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ ἀθλητοῦ ποὺ πρὶν εἰσελθεῖ στὸ στάδιο γιὰ τὸν ἀγῶνα ἀλείφεται μὲ λάδι. Ἄλλὰ κι ὅταν τελειώσει ἐξ αἰτίας τῶν ἰδρώτων καὶ τοῦ κόπου ξανααλείφεται μὲ λάδι: «Ἐπειδὴ γὰρ καὶ οἱ εἰς ἀγῶνας εὐτρεπιζόμενοι χρίονται, καὶ οἱ τῶν ἀγῶνων παυσάμενοι καὶ τῶν ἰδρώτων ἀπολουσάμενοι χρίονται, εἰκότως καὶ ἐπὶ τούτοις, ἐκέισε μὲν κατ' ἀρχὰς ἐχρίετο εἰς τοὺς ἀγῶνας ὑπαλειφόμενος, ἐνταῦθα δὲ ἐν τῶ τέλει πάντων ὡς τῶν ἀγῶνων ἀποπαυσάμενος» (Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου PG 3, 581 B).

Ὁ ἅγ. Συμεὼν Θεσσαλονίκης ἀναφέρει πὺς κατὰ τὴν ταφὴ στοὺς μὲν μοναχοὺς ἐπιχέεται ἔλαιον, στοὺς δὲ κοσμικοὺς χοῦς ἀπὸ τὸ θυσιαστήριον: «Καὶ ἡμεῖς τοῖνυν τοῦτο τελοῦμεν. Καὶ τοῖς τεθνεῶσιν ἐν Χριστῶ ἀδελφοῖς ἐπιχέομεν ἔλαιον· πλὴν οὐ τὸ διδόμενον ἅγιον ἔλαιον τοῖς ζῶσιν, ὃ φησιν ὁ Θεάδελφος, ἀλλ' ἐκ τῆς λυχνίας τοῦ ναοῦ, καὶ μᾶλλον τοῦ θυσιαστηρίου. Καὶ οὐδένα μοναχὸν θάπτομεν εἰ μὴ καὶ τὸ τῆς φωταγωγοῦ ἔλαιον τῶ λειψάνῳ ἐκχέομεν, ἡγιασμένον ὄν, ὡς ἐνώπιον Κυρίου ἀνάπτον. Καὶ ἐν τοῖς κοσμικοῖς δὲ κατὰ Χριστὸν ἀδελφοῖς τελευτήσασι χοῦν τοῦ θυμιατηρίου, ὡς ἱερὸν καὶ ἡγιασμένον τελούντα, τῇ τοῦ σταυροῦ σφραγίδι διὰ τοῦ θυμιατηρίου σταυροειδῶς ἐπιβάλλομεν, πρὸ τῆς ἀπλῶς ἐπιβαλλομένης γῆς, παραδιδόντες τὸν ἡγιασμένον ἐν Χριστῶ ἐν ἡγιασμένῃ γῇ κατὰ τὴν θείαν ἀπόφασιν, συντηρούμενον ἕως ἐξαναστῆ» (Συμεὼν Θεσσαλονίκης PG 155, 520 CD). Αὐτὴ ὁμῶς φαίνεται νὰ εἶναι μιὰ πράξις τοπικὴ τῆς ἐκκλησίας Θεσσαλονίκης ἐκείνης τῆς ἐποχῆς τοῦ Συμεῶνος. Στὴ χειρόγραφη λειτουργικὴ παράδοση δὲν γίνεται διαχωρισμὸς τῶν μοναχῶν ἀπὸ τοὺς κοσμικοὺς. Σὲ ὅλους τοὺς κεκοιμημένους χρησιμοποιεῖται ἔλαιον.

Ὁ π. Κων. Καλλίνικος παρατηρεῖ σχετικὰ μὲ τὴ ρίψη τοῦ χῶματος στοὺς κεκοιμημένους: «Τὸ χῶμα δὲ τὸ ἐπιρριπτόμενον ἐπὶ τοῦ νεκροῦ ὡς βόλος γῆς θρυμματισμένος ἐν τῇ πτώσει του, καθ' ἣν στυγμὴν ὁ ἱερεὺς ἀναφωνεῖ τὸ: «Γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσει» σημαίνει βεβαίως τὴν ἐπιχειμένην διάλυσιν τοῦ σώματος εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη στοιχεῖα καὶ τὸ μάταιον τῆς γῆινης ἡμῶν ὑποστάσεως καὶ τὸ κενὸν τῶν ἐγκοσμίων προσπαθειῶν καὶ μόχθων καὶ ἀγῶνων εἰς δίτην μνημα κατασταλαζόντων. Μάθημα φιλοσοφικώτατον ἐν στιγμῇ ψυχολογικωτάτῃ προσφερόμενον τοῖς τὸ ὕστατον τὸν νεκρὸν ἀποχωριζόμενοις» (Κων. Καλλινίκου, Ὁ χριστιανικὸς ναὸς καὶ τὰ τελούμενα ἐν αὐτῷ, ἐκδ. Γρηγόρη, σ. 713-714 καὶ ΘΗΕ, τ. 9, σ. 383-385).

ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

(Οι έπιστολές απηχούν αποκλειστικά απόψεις των υπογραφομένων)

Πρὸς τὴν ἀξιότιμο Διεύθυνση
τοῦ περ. ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ
Ἀθήνα

Τὸ Ψυχασάββατον καὶ τὸ Τυπικόν

Στὸν «Ἐφημέριο» τοῦ μηνὸς Μαρτίου 2007 καὶ στὴν στήλη *Τὸ βῆμα τῶν ἀναγνωστῶν* δημοσιεύθηκε τὸ σύντομο γράμμα εὐλαβοῦς κληρικοῦ σχετικὰ μὲ κάποιο λειτουργικὸ πρόβλημα ποῦ ἀντιμετωπίζει καὶ φαίνεται ὅτι τὸν ταλαιπωρεῖ κάθε χρόνο. Συγκεκριμένα ἀνέφερε τὰ ἑξῆς: στὸ πρῶτο Ψυχασάββατον τοῦ ἔτους τὸ 90% τῶν ἱερέων δὲν μπορεῖ νὰ βρῆ τὰ τροπάρια ποῦ πρέπει νὰ ψαλοῦν στὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ (τῆς Παρασκευῆς ἑσπέρας), ὅποτε γίνεται λειτουργία χωρὶς νὰ τελεσθῆ κανονικὰ ὁ ἑσπερινός. Αὐτὸ στενοχωρεῖ τοὺς ἱερεῖς, διότι ἀμαρτάνουν, ἀφοῦ δὲν γίνεται κανονικὰ ὁ ἑσπερινὸς τοῦ Ψυχασαββάτου. Ὡς λύση ὁ ἴδιος κληρικὸς προτείνει τὴν ἔκδοση εἰδικοῦ λειτουργικοῦ βιβλίου γιὰ τὸν συγκεκριμένον ἑσπερινό.

Ἐχω τὴν γνώμη ὅτι ὁ καλὸς ἱερεὺς μὲ τὸ παραπάνω γράμμα του δείχνει σεβασμὸ στὴν λειτουργικὴ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας καὶ ζῆλο γιὰ τὴν πιστὴ τήρησή της. Ἐπίσης ὅτι ἔχει τὸ θάρρος τῆς γνώμης του καὶ ἀναζητεῖ λύσεις στὶς ἀπορίες του, χωρὶς νὰ διστάζῃ νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ὅποια ἄγνοιά του. Γιὰ ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀσφαλῶς ἀξιέπαινος. Ἡ σύντομη ἐπιστολή του δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ διευκρινιστοῦν κάποια πράγματα γύρω ἀπὸ τὸ τυπικόν, διὰ τοῦτο τὰ ὅσα ἀκολουθοῦν δὲν μποροῦν νὰ ἔχουν τὴν συντομία τῆς δικῆς του ἐπιστολῆς.

1. Πρῶτο Ψυχασάββατον τοῦ ἔτους εἶναι τὸ Σάββατον πρὶν ἀπὸ τὴν Κυριακὴ τῆς Ἀπόκρεω. Δεύτερο Ψυχασάββατον εἶναι τὸ Σάββατον πρὶν ἀπὸ τὴν Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς. Αὐτὰ τὰ δύο εἶναι τὰ μόνα Ψυχασάββατα τοῦ ἔτους σύμφωνα μὲ τὴν τάξη τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ δύο περιπτώσεις εἶναι ἀκριβῶς ἴδιες καὶ ἐπομένως ἔχουν τὸ ἴδιο τυπικόν. Ἡ μόνη τους διαφορὰ εἶναι ὅτι στὸ Ψυχασάββατον πρὸ τῆς Πεντηκοστῆς ὁ ἦχος εἶναι πάντοτε σταθερός (ὁ πλ. β'), ἐνῶ στὸ Ψυχασάββατον πρὸ τῆς Ἀπόκρεω ὁ ἦχος εἶναι ἐναλλασσόμενος.

2. Ὁ ἑσπερινὸς τοῦ Ψυχασαββάτου δὲν διαφέρει στὴν δομὴ ἀπὸ ὅποιονδήποτε ἄλλον ἑσπερινὸ τοῦ ἔτους, ἀπὸ πρακτικῆς μάλιστα ἀπόψεως εἶναι ἴσως καὶ εὐκολώτερος. Γιὰ παράδειγμα γιὰ τὸν ἑσπερινὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ ἀσώτου ἢ τῆς Ἀπόκρεω πρέπει οἱ ψάλτες νὰ χρησιμοποιήσουν τὴν Παρακλητικὴ καὶ τὸ Τριώδιον, κι ἂν μάλιστα ὑπάρχῃ μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου (π.χ. τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους ἢ τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα), τότε χρειάζεται καὶ τὸ Μηναῖον. Γιὰ τὸν ἑσπερινὸ τοῦ Ψυχασαββάτου χρειάζονται δύο μόνο λειτουργικὰ βιβλία, ἡ Παρακλητικὴ καὶ τὸ Τριώδιον· ὅμως ἐπειδὴ τὸ Τριώδιον στὸ τέλος του ἔχει ἓνα παράρτημα μὲ τοὺς ὕμνους τῆς Παρακλητικῆς, ἀρκεῖ καὶ μόνο του γιὰ τὴν πλήρη τέλεση τοῦ ἑσπερινοῦ. Τὸ βιβλίον λοιπὸν ποῦ ζητεῖ ὁ καλὸς κληρικὸς ὑπάρχει, τὸ ἐρώτημα ἴσως εἶναι ἂν χρησιμοποιεῖται σωστά.

3. Ἰσχυρίζεται ὅτι τὸ 90% καὶ πλέον τῶν ἱερέων δὲν τελεῖ κανονικὰ τὸν ἑσπερινὸ τοῦ Ψυχασαββάτου. Ἀπὸ ποῦ ὅμως ἀντλεῖ αὐτὸ ποσοστὸ; καὶ πῶς ἀλήθεια δὲν διαμαρτυρήθηκαν τόσο κληρικοὶ γιὰ ἓναν τόσο μειωτικὸ ἰσχυρισμὸ; Ἀφοῦ ἡ δομὴ τοῦ ἑσπερινοῦ εἶναι ἴδια καὶ γιὰ τὸ Ψυχασάββατον καὶ γιὰ κάθε ἄλλον ἑσπερινόν, ἄρα ὅποιος ἱερεὺς δὲν ξέρει πῶς νὰ τελέσῃ αὐτὸν τὸν ἑσπερινὸ δὲν ξέρει νὰ τελέσῃ κανέναν ἑσπερινόν! Εἶναι γνωστὸν τοῖς πᾶσι βεβαίως ὅτι τέτοιο πρόβλημα δὲν ὑπάρχει γιὰ τὴν συντριπτικὴ πλειονοψηφία τῶν ἱερέων.

4. Ἀναφέρει ὁ ἐπιστολογράφος ὅτι οἱ ἱερεῖς δὲν μποροῦν νὰ βροῦν τὰ τροπάρια ποῦ πρέπει νὰ ψαλοῦν στὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ τοῦ Ψυχασαββάτου. Ὅμως αὐτὸ δὲν εἶναι ἀρμοδιότητα καὶ εὐθύνη τῶν ἱερέων ἀλλὰ τῶν ψαλτῶν. Οἱ ὀδηγίες τοῦ Τυπικοῦ γιὰ τὰ τροπάρια ἀφοροῦν τοὺς ψάλτες καὶ ὄχι τοὺς ἱερεῖς· καὶ γενικῶς τὸ 90% περίπου τοῦ λειτουργικοῦ Τυπικοῦ ἀπευθύνεται στοὺς ψάλτες καὶ ὄχι στοὺς ἱερεῖς. Ὁ ἱερεὺς θὰ πῆ τίς συναπτές (ἐφόσον συνήθως δὲν ὑπάρχει διάκονος) καὶ τίς ἐκφωνήσεις των, τίς εὐχές, τὸ μνημόσυνον, καὶ θὰ τελέσῃ ὅσα τοῦ ἀνήκουν. Τροπάρια, ἰδιόμελα, προσόμοια, ἀπολυτίκια, κανόνες καὶ λοιπὰ εἶναι τῶν ψαλτῶν.

5. Βεβαίως είναι γνωστό ότι στις μικρές έπαρχιακές ένορίες δέν υπάρχει έπάρκεια ψαλτών, και συχνά ό ιερεύς αναγκάζεται νά τελέση έσπερινούς ή άλλες μικρές ακολουθίες μόνος του ή μέ την συνδρομή άπλών πιστών έκ του έκκλησιασματος, οί όποιοι συχνά άγνωοϋν τό έκκλησιαστικό τυπικό, όποτε αναγκάζεται ό ιερεύς νά τους καθοδηγή, χωρίς ίσως και ό ίδιος νά έχη την έξειδικευμένη έμπειρία του κός ψάλτης. Όμως έσπερινός Ψυχοσαββάτου μέ μόνο τόν ιερέα χωρίς ψάλτη δέν είναι δυνατόν νά τελεσθῆ λόγω του μήκους τῆς ακολουθίας.

6. Γράφει κατά λέξιν ό καλός ιερεύς: «...δέν μπορούμε νά βροϋμε τά τροπάρια όπως τά γράφει τό Τυπικό». Σέ ποιό Τυπικόν αναφέρεται; Άν έννοη τό έπίσημον Τυπικόν τῆς Έκκλησίας (του Γ. Βιολάκη), πρέπει νά άναγνωρίσουμε ότι αυτό τό Τυπικόν δέν είναι πάντοτε σαφές, λόγω των γενικών διατάξεων που περιέχει. Γι' αυτό στα Δίπτυχα τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος οί διατάξεις του Ψυχοσαββάτου είναι αναλυτικότερες και πιό συγκεκριμένες: αναφέρεται ό ήχος, ή άρχή του κάθε τροπαρίου, σε ποιό σημείο του Τριώδιου υπάρχουν και λοιπά. Άν κάποιος δέν μporῆ ούτε μέ τά Δίπτυχα νά βρῆ τά τροπάρια του έσπερινου, σημαίνει ότι μάλλον δέν έχει πιάσει ποτέ στα χέρια του τό Τριώδιον και δέν ξέρει τί περιέχει. Άλλά τότε δέν φταίει τό Τυπικόν...

Τά τελικά συμπεράσματα που έξάγονται είναι, νομίζω, τά έξῆς δύο.

α') Για την σωστή διεξαγωγή των ακολουθιών ό ψάλτης είναι έξίσου άπαραίτητος μέ τόν ιερέα.

β') Άπό τόν ιερέα απαιτείται μία στοιχειώδης γνώση κάποιων βασικών πραγμάτων, όπως νά ξέρη την χρήση των αντικειμένων του ιεροϋ, νά ξέρη τά περιεχόμενα και την χρήση του ιερατικού και του εύχολογίου, και λοιπά. Όμοίως και ό ψάλτης πρέπει νά έχη στοιχειώδη γνώση τῆς Προθεωρίας του Τυπικού Βιολάκη, νά γνωρίζη τις Γενικές Τυπικές Διατάξεις που δημοσιεύονται στην άρχή των Διπτύχων, νά έχη μια ιδέα για τό περιεχόμενο των βιβλίων του αναλογίου (Παρακλητική, Μηναια, Τριώδιον κ.λπ.), ώστε νά τά χρησιμοποιοῦ σωστά, νά προετοιμάζεται έγκαιρώς μελετώντας τό τυπικό τῆς ήμέρας πριν από την ακολουθία, και λοιπά. Μόνον οί μουσικές γνώσεις και ικανότητες δέν είναι άρκετές για νά θεωρηθῆ κάποιος ώλοκληρωμένος έκκλησιαστικός ψάλτης.

Διονύσιος Άνατολικιώτης
έπιμελητής των Διπτύχων

Πρός την αξιοτίμο Διεύθυνση
του περ. ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ
Άθήνα

Άξιοτίμη κυρία Χατζηφώτη,

Θεωρώ πολύ χρήσιμη την παρουσίαση του πολύ σημαντικού δημοσιεύματος του κυρίου Διονυσίου Άνατολικιώτου, «Ό άρχαίος ύμνος “Πληρωθήτω”» που παρουσιάστηκε στο τ. 4 (Άπρίλιος) του 2007. Όφείλω νά όμολογήσω πως πρωτάκουσα τόν ύμνο αυτό στο “Άγιον Όρος, που εύτυχώς μάς μαθαίνει τόσα πολλά, πριν από άρκετά χρόνια. Μάλιστα οί πατέρες τόν συνοδεϋουν μέ τό έξῆς –ας μου έπιτραπεί ό όρος– «προοίμιο»: «Άμήν, άμήν, άμήν. Είς άφесιν άμαρτιών και εις ζωήν αιώνιον. Πληρωθήτω κ.λπ.». Όστόσο θά ήθελα, μέ άφορμή τά παραπάνω, νά πω τά έξῆς άκόμη.

Γιατί στην ακολουθία τῆς Άρτοκλασίας, ή όποία καλό θά είναι νά γίνεται στην θέση της, δηλαδή κατά την ώρα που ψάλλονται τά άπολυτικά, στο τέλος του Έσπερινου, νά μη διαβάζεται, πριν από τό «Πλούσιοι έπτώχευσαν και έπέινασαν...», τό «Εϋλογήσω τόν Κύριον...», δηλαδή ό 33^{ος} ψαλμός, μέχρι του στίχου «Πλούσιοι» κ.λπ.; Φυσικά θά πεί κάποιος ότι μέ τά παραπάνω αυτά ψάλματα φορτώνεται ή ακολουθία. Όμως και μέ τά μακρόσυρτα ειρηνικά και τά άτελείωτα δοξαστικά φορτώνεται. Γιατί νά μην άναβαπτισθοϋμε στην άρχαία τάξη και παράδοση και νά λέμε τά όσα ψάλλομε μέ τό όνομά τους; Μήπως άστοχο είναι αυτό που λέει ό Πρωτοψάλτης κύριος Λυκοϋργος Άγγελόπουλος, τό νά στιχολογείται κι ό Άμωμος μαζί μέ τά έγκώμια του Έπιταφίου;

Θητεύω σ' ένα τόπο, όπου ή άγιορειτική έπίδραση είναι σφραγίς δωρεάς για μάς τους έπιγόνους των παλαιών πατέρων. Οί λέξεις έδω κρατούν τό άρωμα εκείνης τῆς παραδόσεως. Έστω κι αν κάπου συμβαίνει νά προέχει ή αυτοπροβολή μας (και, φυσικά, τό θέλημά μας), για λόγους καθαρά άγνοίας και μη όρθῆς έκτιμήσεως του μεγαλείου που μάς παρέδωσαν εκείνοι οί άγράμματοι πλην ιεροπρεπείς και άκλιείς φύλακες τῆς φίλης Όρθοδοξίας.

Μέ έκτίμηση και θερμές εύχές
παπα-Κων. Ν. Καλλιανός

Υ.Γ.: Χρησιμότερες μελέτες και πολύ κατατοπιστικές είναι των καλών πατέρων Άρχιμ. Φιλοθέου Νικολάκη, ‘Η ακολουθία τῆς Άρτοκλασίας, Τῆνος, Άθήνα 2004 και πρωτ. Θεμιστοκλέους Στ. Χριστοδούλου, ‘Η ακολουθία τῆς Άρτοκλασίας, ‘Ιστοριολειτουργική προσέγγιση. Σειρά: Λειτουργικά θέματα, αρ. 3, Όμολογία, Άθήνα 2002.

Τὸ στολίδι τοῦ Χριστοῦ: Ὁ Μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Αἰμιλιανὸς

Ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ ζωντανὸς ἄνθρωπος.
ΑΓ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ ΛΟΥΓΔΟΥΝΩΝ

Τὰ Εὐαγγέλια ὀνομάζονται Καινὴ Διαθήκη. Καινὴ, γιατί τὸ μήνυμά τους εἶναι φρέσκο, ζωντανό καὶ ζωποιο. Κι ἕνας ἄνθρωπος «εὐαγγελικός», δηλαδή πὸν βιώνει τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν μιμείται, ἔχει ὅπωςδήποτε αὐτὴ τὴ ζωντάνια καὶ τὸ θερμουργὸ ζῆλο μέσα του.

Ὅσοι «ξέρουν» νὰ βλέπουν κάτω ἀπὸ τὰ σχήματα καὶ τὰ προσχήματα, βρίσκουν πολλὰ «στολίδια τοῦ Χριστοῦ». Κι ἄς ἀγωνίζονται οἱ κάτοχοί τους συνειδητὰ καὶ ἐπίμονα γιὰ πλήρη ἐφαρμογὴ τῆς ἐντολῆς τοῦ Χριστοῦ γιὰ ἀφάνεια καὶ σεμνοπρέπεια.

Ἔνα μυροβόλο καὶ ἀπαστράπτου κόσμημα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ στίς μέρες μας, -συγχωρήστε με, Σεβασμιώτατε, πὸν θὰ προσκρούσω στὴ δεδομένη πιά καὶ ἐγνωσμένη ταπεινοφροσύνη σας- εἶναι ὁ πολὺς ἱεράρχης τοῦ

Θρόνου, Μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Αἰμιλιανὸς Τιμιᾶδης.

Τί κι ἂν τὰ χρόνια του ξεπερνοῦν τὰ ἐνενήντα; Τί κι ἂν τὸ σάρκινο περίβλημα περιορίζεται ἀπὸ τὰ ὄρια τῆς ἀνθρώπινης φύσης; Ἡ ψυχὴ του καὶ ἡ καρδιά του πάλ्लεται σὲ ρυθμούς πρωτόγνωρους γιὰ πολλοὺς· ἢ μᾶλλον, φλέγεται ἀπὸ ζῆλο γιὰ δράση καὶ δραστηριοποίηση.

Ποιὸς ἀπὸ τοὺς συνομιλητὲς του δὲν ἔχει ἀκούσει τὴ γεμάτη ἱεροπρεπὴ ἀγωνία φράση του: «Ναί! Ἄλλά, τί κάνουμε;...». Τὴ λέει τόσο συχνά, ὅταν γύρω του ἀντιμετωπίζει ἀγκυλώσεις καὶ στρεβλώσεις. Καὶ αὐτὴ ἡ «ἐρὴ ἔμμονη» του εἶναι κυρίως πὸν τὸν καθιστᾷ πνευματικὸ Κεφάλαιο (τὸ Κ: κεφαλαῖο) γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας! Ἀπροσμέτρητο καὶ ἀνεξάντλητο! Μὲ βαθύτατη σοφία, πλουσιότατη κατὰ κόσμον ἐμπειρία καὶ γνώσεις, συνδυασμένα μὲ τὴ χαρακτηριστικὴ του μειλιχίότητα καὶ τὴν πηγαία χριστιανικὴ ἀγάπη.

Δὲν εἶναι ἐδῶ χῶρος -δὲν ἐπαρκεῖ ἄλλωστε- νὰ ἀναφέρουμε σπουδές, γλωσσες, συγγράμματα (πολλά, μεγάλα, ἐμβριθέστατα) καὶ διακρίσεις. Τὸ μόνο πὸν καταγράφουμε λιτὰ, εἶναι ὅτι δέσποζε ἐπὶ 25 χρόνια στὴ «βιτρίνα», δηλαδή ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο τῶν Ἐκκλησιῶν. Θέση ὑπεύθυνη καὶ νευραλγική. Πὸν τὴν τίμησε καὶ ἐτιμήθη. Καὶ τιμᾶται.

Συνέχιζε, καλὲ καὶ εὐλογημένε ἐργάτα, ἀγαθὲ σποριά τῆς Διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ, μὲ τὴν ἴδια ἐντιμότητα καὶ τὸν ἀπαράμιλλο ζῆλο. Ἐνδέχεται νὰ μὴν θερίζει πάντοτε ὁ ἐργάτης τοὺς κόπους του καὶ τοὺς ἰδρώτες του· ἀλλὰ στὴν προκειμένη περίπτωσή ἡ καρποφορία εἶναι βέβαιη. Καὶ ὁ Δεσπότης τοῦ Θερισμοῦ, Ἄγαθὸς καὶ Γενναῖόδωρος. Καὶ ὄλοι ἐμεῖς, πὸν μέχρι τώρα μᾶς ἀνοίγεις τὰ μάτια στὰ μονοπάτια τοῦ χρέους καὶ τοῦ ἱεροῦ καθήκοντος, θὰ σὲ μακαρίζουμε καὶ θὰ σὲ εὐγνωμονοῦμε.

Ζῆθι ἐπὶ μήκιστον, Ἀρχιερεῦ τοῦ Χριστοῦ, Σεβασμιώτατε κ. Αἰμιλιανέ, κατευφραίνων σύμπασαν τὴν ἐκλογάδα τοῦ Κυρίου μας καὶ καθοδηγῶν τὴν ὁλόκαδα Αὐτοῦ εἰς νομὰς σωτηρίους.

Φιλᾶρετος θαυμαστής

Ἔνας χρόνος χωρὶς τὸν Ἰ. Μ. Χατζηφῶτη

Συμπληρώθηκε στίς 18 Ἰουλίου ἕνας χρόνος ἀπὸ τὴν ἡμέρα πὸν ἀναχώρησε γιὰ τὴν ἄλλη ζωὴ ὁ Γιάννης Χατζηφῶτης. Ἡ μὴ κερδοσκοπικὴ πολιτιστικὴ Ἑταιρεία «Εὐτέρπη», ἰδρυτικὸ μέλος τῆς ὁποίας καὶ ἐκεῖνος ὑπῆρξε, ἀποφάσισε νὰ συνεχίσει τὴν ἐκδοσὴ τοῦ πε-

ριοδικοῦ «Παράδοση», πὸν μὲ ἐπιτυχία ἐξέδιδε ἐπὶ χρόνια καὶ ἀφιέρωσε τὸ πρῶτο τεῦχος πὸν μόλις κυκλοφόρησε, στὴ μνήμη του.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Του κ. Κωνσταντίνου Χολέβα

Συγκινητική συμπαράσταση του λαού στον Ἀρχιεπίσκοπο

Τὰ πρόσφατα προβλήματα υγείας του Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου καὶ ἡ χειρουργικὴ ἐπέμβαση, στὴν ὁποία ὑπεβλήθη, κατέδειξαν τὴν εὐρεία ἀπήχηση τῶν ἔργων καὶ τῶν λόγων του καὶ τὴν μεγάλη ἀγάπη τοῦ πιστοῦ λαοῦ πρὸς τὸν Προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας μας. Εἶναι ἐντυπωσιακὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν μηνυμάτων ποὺ ἔφθασαν στὸ Νοσοκομεῖο καὶ στὰ γραφεῖα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀπὸ ἐπωνύμους καὶ ἀνωνύμους μὲ εὐχές γιὰ ταχεῖα ἀνάρρωση. Ἐπίσης τιμᾶ τὸν πολιτικὸ κόσμο τῆς χώρας μας τὸ γεγονός ὅτι ἔσπευσαν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸν Μακαριώτατο ἀκόμη καὶ πολιτικὰ πρόσωπα ποὺ κατὰ καιροὺς εἶχαν ἀσκήσει ἔντονη κριτικὴ στὶς ἀπόψεις του. Ἡ συμπαράσταση κλήρου καὶ λαοῦ συνεκίνησε τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο, ὁ ὁποῖος μὲ δήλωσή του στὶς 20 Ἰουνίου ἐξέφρασε ὡς ἐξῆς τὶς εὐχαριστίες του: «Εὐχαριστῶ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιάς μου ὅλους γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν συμπαράστασή τους πρὸς τὸν Κύριο. Ἰδιαίτερα σὲ αὐτὴ τὴν στιγμή τῆς δοκιμασίας μου, ἀποτελοῦν γιὰ μένα βάλσαμο. Μοῦ δίνουν δύναμη. Μὲ τὴν βοήθεια τῶν ἰατρῶν καὶ πάνω ἀπ' ὅλα τοῦ Θεοῦ, ποὺ μὲ ἀξιώνει νὰ ὑπηρετῶ τὴν Ἐκκλησία μὲ ὅλο μου τὸ εἶναι, προσεύχομαι νὰ σᾶς ἀγκαλιάσω σύντομα ὅλους μαζί καὶ τὸν καθένα ξεχωριστά». Εἶναι ἐξ ἄλλου χαρακτηριστικὸ τὸ σχόλιο τῆς ἐφημερίδος ΤΟ ΠΟΝΤΙΚΙ τῆς 21-6-2007, τὸ ὁποῖο κατέληγε ὡς ἐξῆς: «Πρὸς τὸ παρὸν ἕνα μόνον εἶναι σίγουρο γιὰ ὅλους: Ἡ περιπέτεια τοῦ Χριστόδουλου ἔδειξε πῶς, παρὰ τὶς ἐναντίον του ἐπιθέσεις, ἡ ἀπήχηση του στὸν κόσμον παραμένει μεγάλη. Κι αὐτὸ δὲν φαίνεται μόνον στὸ νοσοκομεῖο, μὲ τὴν παρέλαση ἐπωνύμων καὶ ἀνωνύμων, ἀλλὰ καὶ (τὸ κυριότερο) στὶς μητροπόλεις, στὶς ἐκκλησίες καὶ τοῦ μικρότε-

ρου χωριοῦ. Κι αὐτὴ τὴ μάχη τὴν ἔχει κερδίσει καθαρὰ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος»!

Ἡμερίδα στὸ Α.Π.Θ. γιὰ τὰ νέα βιβλία τῶν θρησκευτικῶν

Στὴν Θεσσαλονίκη συνήλθε καὶ διεξήγαγε μὲ μεγάλη ἐπιτυχία τὶς ἐργασίες τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἡμερίδας μὲ θέμα: Τὰ νέα βιβλία Θρησκευτικῶν Δημοτικοῦ καὶ Γυμνασίου. Ἡ Ἡμερίδα διοργανώθηκε ἀπὸ τὸ Τμῆμα Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Οἱ ἐργασίες διεξήχθησαν στὶς 3 Μαΐου, πρῶι καὶ ἀπόγευμα, στὴν Αἴθουσα Τελετῶν τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Παρέστησαν καὶ ἐχαίρησαν τὴν Ἡμερίδα ἐκπρόσωποι τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμου καὶ τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν. Τὶς ἐργασίες παρακολούθησαν ἐκπαιδευτικοὶ τῆς Πρωτοβαθμίου καὶ Δευτεροβαθμίου Ἐκπαίδευσης, πανεπιστημιακοὶ καθηγητὲς καὶ φοιτητὲς καὶ ἄλλοι ἐνδιαφερόμενοι. Ἀπὸ τὶς Προτάσεις τῆς Ἡμερίδος καταγράψουμε ἐνδεικτικῶς τὶς ἐξῆς: 1. Νὰ ἐπανέλθει γιὰ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν ὡς καταλληλότερη ἢ ὀνομασία «Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ Ἀγωγή». 2. Τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν ἔχει βέβαια, ὅπως ὅλα τὰ μαθήματα, γνωσιολογικὸ χαρακτήρα. Μεταδίδει στοὺς μαθητὲς τὶς ἀπαραίτητες γνώσεις γιὰ τὴν κατανόηση τῆς ἱστορικῆς πορείας τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῶν πολιτικῶν του ἐπιτευγμάτων. Ἐχει ὅμως κυρίως βιωματικὸ χαρακτήρα. Στοιχεῖ στὸ νὰ εἰσαγάγει τοὺς μαθητὲς στὴ βίωση τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, κερδίζοντας κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Χριστοῦ, τοῦ μεγαλυτέρου καὶ ἱκανωτέρου παιδαγωγοῦ ὅλων τῶν αἰώνων, τὶς καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων. Πρέπει γι' αὐτὸ νὰ ἐνισχυθεῖ τὸ ἐμπειρικὸ καὶ βιωματικὸ στοιχεῖο... 6. Ἐπειδὴ ἀπέτυχε τὸ μοντέλο τῆς ἄτακτης καὶ ἀναρχῆς διασπορᾶς τῆς ὕλης τοῦ μαθήματος στὶς τέσσερις τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ (Γ', Δ', Ε', Στ'), γιὰ τὴν προκαλεῖ μαθησιακὲς δυσκολίες καὶ σύγχυση,

νά επανέλθει ή παιδαγωγικά σοφή και θεολογικά αναγκαία κατανομή τής ύλης με βάση την ιστορική αλληλουχία και την θεματική συγγένεια. Δηλαδή να διδάσκονται με τή σειρά ή Παλαιά Διαθήκη (Γ' τάξη), Καινή Διαθήκη (Δ' τάξη), Κατήχηση και Λειτουργική (Ε' τάξη) και Έκκλησιαστική Ίστορία (Στ' τάξη)... 8. Απαράδεκτη και απορριπτέα παντελώς είναι ή άμφισβήτηση τής θεοπνευστίας τής Άγίας Γραφής, τόσο στο βιβλίο τής Α' Γυμνασίου για τήν Π. Διαθήκη, όσο και στο βιβλίο τής Β' Γυμνασίου για τήν Κ. Διαθήκη.

Ό Π. Πάσχος και ή σύζευξη Θεολογίας και Λογοτεχνίας

Έκυκλοφορήθη προσφάτως από τις εκδόσεις ΑΡΜΟΣ τὸ συλλογικὸ ἔργο με τίτλο: «Μονοπάτια στο ἄσος θεολογίας και λογοτεχνίας» και με ὑπότιτλο: Ἐπιλογή δοκιμιακῶν – κριτικῶν κειμένων κι ἕνα Ἐπίμετρο με 3 συνεντεύξεις τοῦ Π. Β. Πάσχου. Τὸ βιβλίο παρουσιάζει τις ἀπόψεις διακεκριμένων θεολόγων και λογοτεχνῶν για τὸ ἐπιστημονικὸ και λογοτεχνικὸ ἔργο τοῦ Δυτικομακεδόνας Παντελή Πάσχου, ὁ ὁποῖος ἐδίδαξε Ὑμνολογία, Ἄγιολογία και Παλαιογραφία στο Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν και παραλλήλως διακονεῖ μέχρι σήμερα με ἐπιτυχία τὸν πεζὸ και τὸν ποιητικὸ λόγο. Ὁ Π. Πάσχος εἶναι ἕνας εὐλαβῆς Χριστιανός, γαλουχημένος με τὰ κείμενα και τις ἅγιες μορφές τής Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας και ἐκφράζει σέ ὅλα τὰ ἔργα του τήν πίστη του στον Θεό και τήν ἀγάπη του στην ἑλληνορθόδοξη παράδοση τοῦ τόπου μας. Σχετικὰ εἶναι τὰ ὅσα γράφει στον ἀνά χεῖρας τόμο ὁ Καθηγητῆς κ. Δημήτριος Γόνης: «Τὸ λογοτεχνικὸ ἔργο τοῦ Π. Β. Πάσχου με τὰ ποιήματα και τὰ διηγήματά του, πλαισιώνεται και με δοκίμια και μελέτες, πού ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχουν ὡς ἀντικείμενο διαπραγματεύσεως τήν προσωπικότητα και τὸ ἔργο μεγάλων μορφῶν τής νεοελληνικῆς λογοτεχνίας (Σολωμός, Παπαδιαμάντης, Μωραϊτίδης, Κόντογλου, Ἰ. Μ. Παναγιωτόπουλος), τής ἑλληνικῆς διανοήσεως (Ν. Λούβαρης), και τής ὀρθόδοξης πνευματικότητας (Σερβῖων και Κοζάνης Διονύσιος). Μορφές πού ἀγάπησε, πού θαύμαζε, κοντὰ στους ὁποῖους μαθήτευσε ἄμεσα ἢ ἔμμεσα. Μορφές πού τὸν ἐπέπνευσαν ν' ἀγαπήσει τήν πατρίδα, τήν

Ὁρθοδοξία, τή λογοτεχνία, τή βυζαντινὴ μουσική, τή βυζαντινὴ ἀγιογραφία, τις ἐκκλησιαστικές ἀκολουθίες, τή φύση, τήν ἀγροτική και ποιμενική ζωή, τοὺς ἀπλοὺς και ἄδολους ἀνθρώπους, τήν καθημερινότητα, τήν ἴδια τή ζωή. Ἡ σύζευξη θεολογίας και λογοτεχνίας στο ἔργο τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ δασκάλου και συναδέλφου ὑπῆρξε ἀρμονική και ἀναμφίβολα δὲν δούλεψε ἢ μία εἰς βάρος τής ἄλλης». Αὐτὰ μεταξὺ ἄλλων γράφει ὁ κ. Δ. Γόνης και προσυπογράφουμε προφρόνως.

Ἄγιος Νικόδημος ὁ Ἄγιορείτης

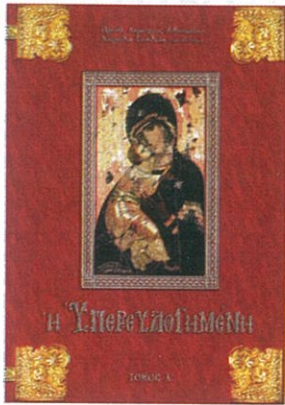
Στις 14 Ἰουλίου ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τή μνήμη μιᾶς ὀσιακῆς και νεοπατερικῆς μορφῆς, τοῦ πολυγραφοτάτου ἐκκλησιαστικοῦ συγγραφέως Ἄγιου Νικοδήμου τοῦ Ἄγιορείτου. Γράφει σχετικὰ με τὸ σπουδαῖο αὐτὸ τέκνο τής Νάξου ὁ ἀείμνηστος Κώστας Σαρδελῆς στο «Συναξάρι τοῦ Γένους»: «Ἡ φήμη τοῦ Ἄγιου Νικοδήμου ξεπέρασε γρήγορα τὰ σύνορα τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου. Ὁ Ἄγιορείτης μοναχὸς ἐπιβάλλεται ὡς μεγάλη συγγραφική και ἀσκητική μορφή και ἐδῶ και στο ἐξωτερικὸ. Ὅλοι μιλοῦν γι' αὐτὸν και ζητοῦν τήν γνώμη του πάνω σέ διάφορα προβλήματα. Στις 14 Ἰουλίου 1809 ἐγκαταλείπει τὸν μάταιο τοῦτο κόσμος. Εἶναι μόλις 60 χρόνων. «Ἀνατέλλοντος τοῦ νοσητὸς ἡλίου τής Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἐλευψεν ὁ πύριμος στῦλος, ὁ ὀδηγῶν τὸν νέον Ἰσραὴλ εἰς τήν εὐσέβειαν. Ἐκρύβη ἢ νεφέλη, ἢ δροσίζουσα τοὺς τηκομένους τῷ καύσωνι τῶν ἀμαρτιῶν. Ἐπένησαν οἱ φίλοι και γνωστοὶ και ὅλοι οἱ Χριστιανοί, ἐκ τῶν ὁποῖων εἰς Χριστιανὸς εἶπε: Πατέρες μου, καλύτερον ἦτο νὰ ἀπέθνησκον σήμερα χίλιοι Χριστιανοὶ και ὄχι ὁ Νικόδημος. Ὁ πιστὸς αὐτὸς τής παραδοσιακῆς πνευματικότητας, με τήν καταπληκτική ποιοτικά και ποσοτικά συγγραφική του δραστηριότητα, ζεῖ και σήμερα και θὰ ζεῖ πάντοτε, ὅσο ὑπάρχουν ἀνθρωποι. Ὁχι μόνο ὁ ἴδιος ἀλλὰ και τὰ ἔργα του ἔχουν ἀφομοιωθεῖ με τήν αἰωνιότητα. Εἶναι καλὸ σημάδι τῶν σκληρῶν τούτων καιρῶν, τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ συγγράμματα τοῦ Ἄγιου Νικοδήμου τοῦ Ἄγιορείτη κυκλοφοροῦν και διαβάζονται και στις ἡμέρες μας ἀπὸ χιλιάδες χριστιανούς».

ΝΕΑ ΕΦ' ΑΠΑΞ

- Όνομ/νυμο: Α.Κ. / Κατηγορία: Δ' / Α.Μ.Β.: 16024 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 5 / Συντάξιμα έτη: 26-2-15 / Ποσό Έφ' άπαξ: 30.579,82
- Όνομ/νυμο: Ν.Φ. / Κατηγορία: Α' / Α.Μ.Β.: 16025 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 35-0-0 / Ποσό Έφ' άπαξ: 51.376,73
- Όνομ/νυμο: Γ.Ν. / Κατηγορία: Α' / Α.Μ.Β.: 16026 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 35-0-0 / Ποσό Έφ' άπαξ: 51.455,96
- Όνομ/νυμο: Ξ.Γ. / Κατηγορία: Γ' / Α.Μ.Β.: 16027 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 31-4-0 / Ποσό Έφ' άπαξ: 40.263,88
- Όνομ/νυμο: Κ.Χ. / Κατηγορία: Α' / Α.Μ.Β.: 16028 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 35-0-0 / Ποσό Έφ' άπαξ: 51.441,49
- Όνομ/νυμο: Γ.Ο. / Κατηγορία: Γ' / Α.Μ.Β.: 16029 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 4 / Συντάξιμα έτη: 27-6-0 / Ποσό Έφ' άπαξ: 32.161,37
- Όνομ/νυμο: Δ.Χ. / Κατηγορία: Δ' / Α.Μ.Β.: 16030 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 34-7-28 / Ποσό Έφ' άπαξ: 38.909,78
- Όνομ/νυμο: Ε.Κ. / Κατηγορία: Β' / Α.Μ.Β.: 16031 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 35-0-0 / Ποσό Έφ' άπαξ: 49.487,99
- Όνομ/νυμο: Κ.Ρ. / Κατηγορία: Γ' / Α.Μ.Β.: 16032 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 35-0-0 / Ποσό Έφ' άπαξ: 44.935,76
- Όνομ/νυμο: Θ.Γ. / Κατηγορία: Δ' / Α.Μ.Β.: 16033 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 5 / Συντάξιμα έτη: 26-10-211 / Ποσό Έφ' άπαξ: 27.686,27
- Όνομ/νυμο: Α.Μ. / Κατηγορία: Δ' / Α.Μ.Β.: 16034 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 24-9-24 / Ποσό Έφ' άπαξ: 28.892,27
- Όνομ/νυμο: Φ.Σ. / Κατηγορία: Β' / Α.Μ.Β.: 16035 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 35-0-0 / Ποσό Έφ' άπαξ: 49.487,99
- Όνομ/νυμο: Ν.Ρ. / Κατηγορία: Β' / Α.Μ.Β.: 16036 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 35-0-0 / Ποσό Έφ' άπαξ: 49.169,69
- Όνομ/νυμο: Ι.Μ. / Κατηγορία: Γ' / Α.Μ.Β.: 16037 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 2 / Συντάξιμα έτη: 32-10-1 / Ποσό Έφ' άπαξ: 42.157,61
- Όνομ/νυμο: Γ.Μ. / Κατηγορία: Β' / Α.Μ.Β.: 16038 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 35-0-0 / Ποσό Έφ' άπαξ: 45.207,55
- Όνομ/νυμο: Α.Π. / Κατηγορία: Β' / Α.Μ.Β.: 16039 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 35-0-0 / Ποσό Έφ' άπαξ: 48.232,03
- Όνομ/νυμο: Α.Κ. / Κατηγορία: Δ' / Α.Μ.Β.: 16040 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 7 / Συντάξιμα έτη: 22-8-3 / Ποσό Έφ' άπαξ: 21.219,57
- Όνομ/νυμο: Α.Χ. / Κατηγορία: Β' / Α.Μ.Β.: 16041 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 27-1-14 / Ποσό Έφ' άπαξ: 37.774,55
- Όνομ/νυμο: Θ.Δ. / Κατηγορία: Α' / Α.Μ.Β.: 16042 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 35-0-0 / Ποσό Έφ' άπαξ: 51.874,14
- Όνομ/νυμο: Γ.Γ. / Κατηγορία: Γ' / Α.Μ.Β.: 16043 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 35-0-0 / Ποσό Έφ' άπαξ: 44.935,76
- Όνομ/νυμο: Σ.Λ. / Κατηγορία: Δ' / Α.Μ.Β.: 16044 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 29-3-1 / Ποσό Έφ' άπαξ: 33.041,48
- Όνομ/νυμο: Χ.Α. / Κατηγορία: Β' / Α.Μ.Β.: 16045 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 4 / Συντάξιμα έτη: 28-1-13 / Ποσό Έφ' άπαξ: 36.458,44
- Όνομ/νυμο: Μ.Ψ. / Κατηγορία: Α' / Α.Μ.Β.: 16046 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 34-7-29 / Ποσό Έφ' άπαξ: 49.750,01
- Όνομ/νυμο: Α.Χ. / Κατηγορία: Δ' / Α.Μ.Β.: 16047 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 28-6-0 / Ποσό Έφ' άπαξ: 32.112,92
- Όνομ/νυμο: Γ.Α. / Κατηγορία: Α' / Α.Μ.Β.: 16048 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 35-0-0 / Ποσό Έφ' άπαξ: 52.389,48
- Όνομ/νυμο: Σ.Φ. / Κατηγορία: Δ' / Α.Μ.Β.: 16049 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 5 / Συντάξιμα έτη: 26-9-0 / Ποσό Έφ' άπαξ: 29.902,03
- Όνομ/νυμο: Δ.Α. / Κατηγορία: Α' / Α.Μ.Β.: 16050 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 1 / Συντάξιμα έτη: 35-0-0 / Ποσό Έφ' άπαξ: 50.449,07
- Όνομ/νυμο: Κ.Κ. / Κατηγορία: Γ' / Α.Μ.Β.: 16051 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 3 / Συντάξιμα έτη: 19-8-9 / Ποσό Έφ' άπαξ: 23.293,05
- Όνομ/νυμο: Α.Ν. / Κατηγορία: Δ' / Α.Μ.Β.: 16052 / Μισθολογικό κλιμάκιο: 4 / Συντάξιμα έτη: 27-9-9 / Ποσό Έφ' άπαξ: 29.320,97

ΒΙΒΛΙΟ

παρουσίαση

Τερέως Δ. Ἀθανασίου
Πρεσβυτέρας
Χαρούλας Τσουλιάη

Ἡ Ὑπερευλογημένη

Δέν εἶναι ἡ πρώτη φορά πού πνευματικές ἐκδηλώσεις ἀπό τήν ἑλληνική περιφέρεια ἀποδεικνύουν ὅτι οἱ ἐγγενεῖς δυσχέρειες πού ὑπάρχουν ἐκτός τῶν ἀστικῶν κέντρων σέ πολλοὺς τομεῖς δέν πτοοῦν

ἐκείνους πού ἔχουν μέσα τους τὸ μεράκι τῆς ἔρευνας καὶ τῆς δημιουργίας. Στὴν προκειμένη περίπτωση τὸ ἐπιβεβαιώνουν ὁ ἱερεὺς Δ. Ἀθανασίου, χημικὸς ἐκπαιδευτικὸς καὶ ἡ φιλόλογος πρεσβυτέρα του Χαρούλα Τσουλιάη. Ζοῦν στὴν Ἄρτα καὶ μὲ τὸν Α' τόμο τοῦ βιβλίου τους, μία καλαισθητὴ ἔκδοση μὲ βυζαντινὴ διακόσμηση καὶ πλούσιο περιεχόμενο 390 σελίδων, βοηθοῦν στὴν καλύτερη καὶ οὐσιαστικότερη γνωριμία μὲ τὴν Μεσίτρια τοῦ κόσμου. Ἀπευθύνονται σέ ἐκείνους πού ἀσχολοῦνται συστηματικὰ μὲ τὸ χῶρο, ἱερεῖς, ἱεροκήρυκες, κήρυκες τοῦ Θείου Λόγου,

κατηχητές, ἀλλὰ καὶ σέ κάθε ὀρθόδοξο χριστιανό. Στὸ Α' μέρος βιβλίου παρατίθενται πηγές ἀναφορᾶς γιὰ τὴν Θεοτόκο, ἡ Θεοτόκος στὰ Εὐαγγέλια, στὸ βιβλίο τῆς Ἀποκάλυψης, στὴν Π. Διαθήκη, στὸ Πρωτευαγγέλιο τοῦ Ἰακώβου, ἡ ζωὴ τῆς μὲ βάση τὶς πηγές, ἡ γενεαλογία τῆς. Στὸ Β' μέρος περιλαμβάνονται θέματα ὅπως τὸ Θεομητορικὸ κάλλος, ἐγκωμιαστικοὶ λόγοι Πατέρων, ἡ Θεοτόκος Μητέρα Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, τύπος καὶ εἰκόνα τῆς Ἐκκλησίας, ἱστορικὰ στοιχεῖα καὶ θεολογικὰ σχόλια στὸν Ἀκάθιστο Ὑμνο, ἡ Θεοτόκος στὴν ζωὴ τῆς Ρωμοσύνης, μὲ ἀναφορές προσώπων διαφόρων ἐποχῶν τοῦ Νεώτερου Ἑλληνισμοῦ πού ἐζησαν τὴν θαυματουργικὴ παρουσία τῆς. Στὸ Γ' μέρος παρατίθεται συνοπτικὴ δογματικὴ διδασκαλία τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας γιὰ τὴν Θεοτόκο, τὴν ἄσπιλη σύλληψή τῆς, τὸ θέμα τῆς σχέσης τῆς μὲ τὸ προπατορικὸ ἁμάρτημα, ζητήματα πού ἀπαιτοῦν πολὺ λεπτὴ ἀνάλυση γιὰ νὰ γίνουν κατανοητὰ καὶ πού οἱ συγγραφεῖς ἐπιτυχᾶνουν νὰ τὰ κάνουν προσιτὰ στὸν ἀπλό ἀναγνώστη. Στὸ Δ' μέρος, γίνεται ἀναφορὰ στὴν ἀπεικόνιση τῆς Παναγίας στὴν Ἀγιογραφία τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ καταγράφονται οἱ κυριότεροι εἰκονογραφικοὶ τύποι τῆς καὶ ἡ θεολογικὴ τους ἐρμηνεία. Στὸ τελευταῖο μέρος παρατίθεται ἀνάλυση τῶν Θεομητορικῶν ἑορτῶν, τὰ Συναξάρια τῶν ἑορτῶν, τὰ θεολογικὰ μηνύματα κάθε ἑορτῆς, Πατερικοὶ λόγοι σέ κάθε ἑορτῇ καθὼς καὶ ἱστορικὰ στοιχεῖα γιὰ τὴν Τιμίᾳ Ζώνῃ τῆς Θεοτόκου καὶ τὸν Τάφο τῆς.

ΛΙΤΣΑ Ι. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ

ΔΙΣΚΟ

παρουσίαση

«ΑΣΠΡΟ
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ
ΦΟΡῶ»

Τραγούδια ἀπὸ
τὸ Βογατσικὸ
Καστοριάς

Τὸ Βογατσικὸ εἶναι ἱστορικὸ χωριὸ τοῦ Νομοῦ Καστοριάς, ἀνήκει στὸ νεοϊδρυθέντα Δῆμο Ἴωνα Δραγοῦμη καὶ ὑπάγεται ἐκκλησιαστικὰ στὴν Ἱ. Μ. Σισανίου καὶ Σιατίστης. Οἱ Βογατσιοῦτες ἄνθρωποι ἰδιαίτερα κοινωνικοὶ ἔδωσαν πάντοτε μεγάλη σημασία στὶς συντροφιές καὶ τὴ φιλία. Κάθε χρόνο ἀφορμὴ γιὰ συνάξεις μὲ τραγούδια στάθηκαν οἱ πολλὲς γιορτές πού εἶχαν καθιερωθεῖ ἀπὸ παλιά. Στὶς χαρές,

ὅπως στὴν ἀρχὴ τοῦ χρόνου ἀνήμερα τοῦ Ἄη-Βασίλη, γιορτάζονταν τὰ «ρουγκατσάρια» τῆς Πρωτοχρονιάς, τὴ Δεύτερη μέρα τοῦ Πάσχα οἱ «Κνιές», στὶς 21 Μαΐου, μέρα γιορτῆς τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, προστάτη τοῦ χωριοῦ, μετὰ τὴ Λειτουργία στὸ μοναστήρι ἀκολουθοῦσε τὸ ὄνομαστο πανηγύρι. Τὸ μεγαλύτερο ὅμως γλέντι τοῦ χωριοῦ ἦταν στὶς 23 Αὐγούστου (τὰ «Νιάμερα») ὅπου μετὰ ἀπὸ τὸν ἐκκλησιασμὸ στὴν «Παναγία στ' ἀμπέλια» ἀκολουθοῦσε γιορταστικὸ πρόγραμμα. Ἀλλὰ καὶ στὶς λύπες ἢ συντροφιά θὰ παρίσταται. Θὰ ξευχτίσει καὶ θὰ συνοδέψει τὸ νεκρὸ στὴ στερνὴ του κατοικία καὶ οἱ «μοιρολογίστρες» θὰ ποῦν τὸ θρηνητικὸ τους τραγούδι. Στὸν παρόντα ψηφιακὸ δίσκο –πού συνοδεύεται ἀπὸ 60σέλιδο ἔνθετο– περιλαμβάνονται αὐτὲς οἱ μουσικὲς, καθὼς καὶ ἓνα τραγούδι γιὰ τὸ μακεδονομάχο Φούφα. Οἱ ἠχογραφήσεις ἔγιναν τὸ 1965 καὶ τὸ 1980 ἀπὸ τοὺς Μ. Δραγοῦμη, Γ. Ἄννινο καὶ Φ. Χατζῆ.

ΜΑΡΙΝΕΛΛΑ ΠΟΛΥΖΩΤΗ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

«...ἤτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται...»

ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

(Ματθ. ι', 42)

1. Η αναφαίρετη «ἀγαθή μερίδα» που ἐξέλεξε ἡ Μαρία, ἡ ἀδελφή τῆς Μάρθας, εἶναι ὁ ζωοποιὸς λόγος τοῦ Χριστοῦ, τὸν ὅποιο ἄκουγε καθήμενη παρὰ τοὺς πόδας Του. Εἶναι ἡ ἐνυπόστατη Χάρη τοῦ Θεοῦ, ἡ ἐνέργεια τῆς Ἁγίας Τριάδος που πηγάζει καὶ ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη φύση τοῦ Χριστοῦ δυνάμει τῆς ὑποστατικῆς ἐνώσεώς της μὲ τὴν θεία φύση. Ἡ θεία αὐτὴ ἐνέργεια γίνεται ἀντιληπτὴ ὡς λόγος, συγχώρηση, εἰρήνη, ἀθανασία, ἀγάπη, φῶς, ἔλεος κ.ἄ. «Καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου κανεὶς ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἀφαιρέσει, γιατί εἶναι ἀπαραβίαστο καὶ κατοικεῖ ψηλά, κοντὰ στὸν Θεό» (ἕσιος Σιλουανός).

Ὁ Χριστὸς δὲν ἀπαξιώνει τὴν ἐργασία τῆς Μάρθας, ἀλλὰ ἀξιολογεῖ καὶ προκρίνει τὴν ἐκλογή τῆς Μαρίας. Ὁ Μέγας Βασιλεὺς ἀναφερόμενος στὸ περιστατικὸ αὐτό, προτρέπει τὸν ἀκροατὴ νὰ διαλέξει αὐτὸ που θέλει, εἴτε τὴν ὑψηλότερη πνευματικὴ θεωρία τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, εἴτε τὴν σωματικὴ διακονία που γίνεται ὅμως στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, εἴτε ἂν μπορεῖ καὶ τὰ δυό. Ὅλα ἔχουν ἀξία, ἐφ' ὅσον ἱεραρχοῦνται καὶ σφραγίζονται μὲ τὸ Ὄνομά Του, ὥστε νὰ ὀδηγούμαστε ἀπὸ τὰ χαμηλότερα καὶ σωματικά-ψυχικά στὰ ὑψηλότερα πνευματικά, ἀπὸ τὰ πρόσκαιρα στὰ αἰώνια. Δὲν πρέπει, ὅμως, νὰ ξεχνᾶμε ὅτι χάρι τῆς ἀγαθῆς ἀναφαίρετης μερίδας, νοσηματοδοτοῦνται καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθά.

Αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητο νὰ τὸ γνωρίζουμε σήμερα που παρατηρεῖται ἔντονη κοινωνικὴ δράση, παροχὴ κοινωνικῶν ἀγαθῶν, καλλιέργεια πολλῶν οὐμανιστικῶν ἀρετῶν, κατοχύρωση σημαντικῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, καὶ ἄλλες κοινωνικὲς κατακτήσεις που ἐλαφρύνουν τὶς συνθήκες τοῦ βίου –στὸν βαθμὸ που εἶναι ἀπαλλαγμένα ἀπὸ τὴν ἰδιοτέλεια καὶ τὰ διάφορα πάθη–, ὅμως πᾶσχουν ἀπὸ σταθερότητα, πᾶσχουν ἀπὸ

Ἄρχιμ. κ. Καλλινίκου Γεωργάτου,
Ἱεροκέρυκος Ἱ. Μ. Ναυπάκτου καὶ Ἁγ. Βλασίου

αἰωνιότητα, «ἀφαιροῦνται» εἴτε ἀπὸ τοὺς «ἐχθρούς» στὸν κόσμον αὐτόν, εἴτε ἀπὸ τὸν θάνατο, καὶ ἂν δὲν ἱεραρχηθοῦν καὶ δὲν νοσηματοδοτηθοῦν, χάνουν τὴν ἀξία τους. Καὶ τότε ὁ ἄνθρωπος που εἶχε ἐλπίσει ὀλοκληρωτικὰ σὲ αὐτά, μένει κενός.

Εἶναι ἀπαραίτητο ἐπίσης νὰ τὸ γνωρίζουμε, γιατί ἐνῶ τὸ ζητούμενο σὲ ὅλα τὰ ἀγαθὰ εἶναι τὸ ἀναφαίρετο, ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος παραθεωρεῖ συστηματικὰ τὴν μόνη ἀναφαίρετη ἀγαθὴ μερίδα. Ἔτσι, ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἡ θεολογία, ἡ ἀδιάλειπτη προσευχὴ, κ.λπ. περιθωριοποιοῦνται ὡς μὴ «πρακτικά», ὡς «φιλοσοφικά», ὡς μὴ ἐπιστημονικά, ὡς μὴ ἐπείγοντα! κ.λπ. Ὅμως ἡ ἀναζήτησις καὶ εὔρεσις τῆς ἀναφαίρετης ἀγαθῆς μερίδας νοσηματοδοτεῖ καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἀγαθά, ἐνῶ ἡ μέριμνα μόνο γιὰ τὰ πρόσκαιρα ἀπαξιώνει τὰ πάντα.

2. Τὸ εὐαγγελικὸ αὐτὸ περιστατικὸ που ἀναφέρεται στὴν Μαρία, τὴν ἀδελφὴ τῆς Μάρθας, ἀνάγεται κατὰ κύριο λόγο στὴν Παρθένο Μαρία Θεοτόκο, ἡ ὁποία ἐξέλεξε ὀλοκληρωτικὰ τὴν ἀναφαίρετη «ἀγαθὴ μερίδα», τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ τὴν ἐξέλεξε ὀλοκληρωτικὰ-ψυχοσωματικὰ στὴν αἰωνιότητα, λαμβάνοντάς τὴν μὲ δικαιοσύνη καὶ δύναμη μέσα ἀπὸ τὸν τάφο «εἰς τὰ ἴδια».

Ἡ Θεοτόκος Μαρία ἄς μᾶς βοηθήσῃ νὰ ἱεραρχήσουμε τὰ πράγματα, νὰ ἐκλέξουμε τὰ ἀναφαίρετα, νὰ ὑποτάξουμε τὴν πράξις στὴν θεωρία, τὴν κοινωνιολογία στὴν θεολογία, τὴν δράσις στὴν προσευχὴ καὶ νὰ κατανοήσουμε ὅτι «πρακτικὸ» εἶναι τὸ αἰώνιο, ἀνθρώπινο (οὐμανιστικὸ) εἶναι τὸ θεῖο, ἀναφαίρετο εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ.

Ἀπό τὴν προσκυνηματικὴ ἐκδρομὴ τῆς Ἱ. Μ. Λαρίσης στὴν Ἱερὰ Νῆσο Πάτμο (23.05.07).

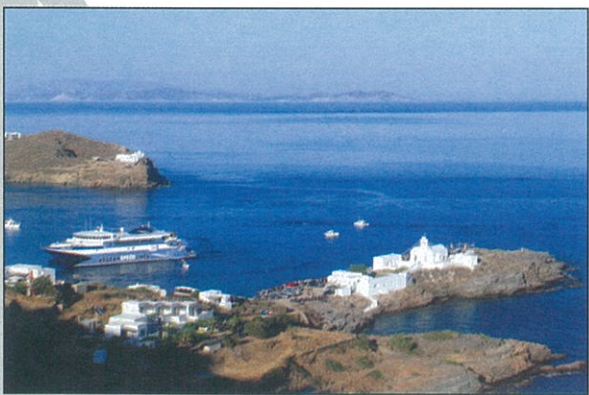
Στιγμιότυπο ἀπὸ τὴν εἰς Πρεσβύτερον χειροτονία τοῦ π. Ἰω. Βουτσιλάκου ἀπὸ τὸν Σεβ. Χαλκίδος κ. Χρυσόστομο (28.05.07).

Μπάλα καὶ μία φανέλλα μὲ τὶς ὑπογραφές τῶν παικτῶν τοῦ μπάσκετ ποὺ κέρδισαν τὸ Πανευρωπαϊκὸ Πρωτάθλημα πρόσφερε ὁ πρ. τοῦ Παναθηναϊκοῦ κ. Γιαννακόπουλος στὸν Μακαριώτατο (27.05.07).

Μέλη τῆς Ἑνορίας Ροδίτη κοντὰ στοὺς φρουροὺς τῶν συνόρων μας.

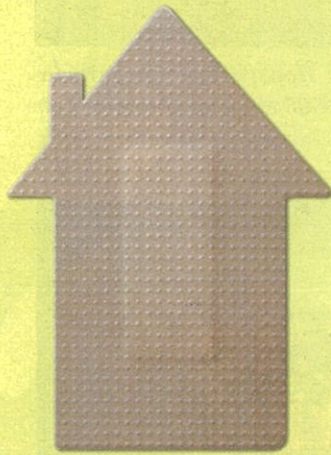
Μιά πανοραμικὴ ἀποψη ἀπὸ τὴν ἐορτὴ τῆς Παναγίας Χρυσοπηγῆς (17.05.07).

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος μετέφερε λείψανο τοῦ Ἁγ. Κοσμᾶ στὴν Ἱ. Μονὴ του στοῦ Θέρμο Αἰτωλοακαρνανίας (02.06.07).

Κάποιες πληγές δεν κλείνουν από μόνες τους.

5 χρόνια τώρα προσπαθούμε να τις επουλώνουμε.

© karamella

5 χρόνια φροντίδα. 5 χρόνια ανθρωπιά. Αυτός είναι ο απολογισμός μας.
Με 15.000 τόνους ανθρωπιστικής βοήθειας σε διεθνείς κρίσεις και 7 στέγες
για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες στην Ελλάδα, προσφέρουμε ζεστασιά και θαλπωρή
στους συνανθρώπους μας. Μπορείς κι εσύ να συμβάλεις στην προσπάθειά μας.
Να χτίσεις μαζί μας άλλο ένα σπίτι, αυτή τη φορά για τετραπληγικά παιδιά.
Κάθε συμβολή υλική ή ηθική είναι σημαντική.
Τραπεζικοί Λογαριασμοί: Πειραιώς: 5054018129257, Eurobank: 0530200156646.
Alpha: 188002002000802, Κύπρου: 16000226
Όλοι μαζί θα στεγάσουμε τις ελπίδες των παιδιών και
θα συνεχίσουμε να επουλώνουμε όσες περισσότερες πληγές μπορούμε!

www.solidarity.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

© karamella

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ
Μ.Κ.Ο. ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΓΚΑΛΙΑΖΟΥΜΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ